

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XXVII. évfolyam 6. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző online folyóirat *

2020. június

A tartalomból:

2. Emlékezés a hősökre

3. IN MEMORIAM: Szilágyi István

8. 100 éve született Szent II. János Pál pápa

11. MEGYEI HÍRADÓ

20. FÉNYKÉPALBUM: Hősök napja 2005-ben

Trianon 100

1920. június 4. – 2020. június 4.

Az első világháború centenáriuma alkalmából számos rendezvényt tartottak, melynek tematikáját az évforduló adta, így számos esemény témája volt, hogy a világháborúnak milyen következményei is voltak Magyarországra nézve. A Nagy Háború centenáriumának lezárásaként a trianoni békeszerződés körülményei és hatásai kerülnek előtérbe.

Az I. világháború végeztével Magyarország a vesztes hatalmak között sorakozott fel. A győztes antant hatalmak képviselői 1919-ben Párizsban ültek össze, ahol a meghívott vesztes felek már szinte kész békeszerződéseket kapták kézhez. A magyar belpolitikai helyzet stabilizálódása után, 1920. január 6-án érkezett meg Párizsba a

magyar küldöttség, mely delegáció vezetője az a gróf Apponyi Albert volt, akinek nemcsak hazai, hanem nemzetközi szinten is ismertsége volt. A magyar küldöttség tagjai között közgazdasági, kulturális és politikai élet vezető személyiségei voltak jelen, többek között gróf Bethlen István és gróf Teleki Pál. A Párizsba érkezett delegáció tagjai hamar kézhez kapták a békeszerződés tervezetét, – mely igazolta a pesszimista várakozásokat – ebben a már 1919-ben a békekonferencián meghozott döntéseket adták át a küldöttségnek. A jegyzékek átadását követően, 1920. január 16-án Apponyi Albert lehetőséget kapott arra, hogy összegezze a magyar álláspontot.

(folytatás a 4. oldalon)

EMLÉKEZÉS A HŐSÖKRE

A rendszerváltás után városunkban is hagyománnyá vált, hogy május utolsó vasárnapján megemlékezünk azokról a magyar katonákról és civilekről, akik életüket áldozták a hazáért, akik közül többen is idegen földben alusszák örök álmukat.

A mostani megemlékezés azonban több szempontból is eltért a megszokottól. Egyrészt azért, mert a vírusjárvány miatt más szervezésben voltunk kénytelenek megtartani az emlékező ünnepséget, másrészt felemelő érzéssel töltött el bennünket, hogy az idei évben ez egybeesett Pünkösddel, ami a katolikus egyház harmadik legnagyobb ünnepe.

Az emlékező szentmisét követően körmenetben vonyultunk ki a Hősök terére, ahol Czank Gábor plébános úr beszédében szólt a hátrahagyott családok, az édesanyák, a feleségek, az árván maradt gyermekek szenvedéseiről, áldozatvállalásairól is. A múltat idéző megható gondolatok után, elhelyeztük a tisztelet és hála virágait, koszorúit az I. II. világháborús emlékműnél, valamint az 1956-os kopjafánál. A Szózat elénekülésével ért véget az ünnepség.

Lehóczkiné Timár Irén
alpolgármester
fotó: Ungvölgyi Péter

IN memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmlunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Szilágyi István

színművész

(1937. december 7. - 2020. május 3.)

„Akkor mi egy faluból vagyunk” -emlékezés Szilágyi Istvánra

Tizenöt évvel ezelőtt az a megtiszteltetés ért, hogy egy színpadra állhattam Szilágyi Istvánnal, Szabados Mihály rendezésében Lázár Ervin Gyere haza, Mikkamakka! című mesedarabjában.

Mindig is kedves embernek tartottam őt, és szeretettel néztem precízen megformált karakterszerepeit a filmekben.

Emlékszem mennyire izgultam az első próba előtt. Vajon milyen lesz? Távolságtartó, visszahúzó-dó?

Lehet nem is fog minket, kis kezdőket ember-számba venni? (Ezek a gondolataim abból a pályán eltöltött három évből fakadtak, amikor például nem is köszönt egy-egy művész a „magamfajtának”.)

Szóval eljött az olvasópróba napja és én remegő térdekkkel, kezemet nyújtva bemutatkoztam neki.

Rámnézett azzal az összetéveszthetetlen, hamiskás mosollyal az arcán és azt kérdezte:

- Te gyomaendrődi vagy. Igaz ez?

Majd még szélesebb lett a mosolya és megölelt.
- Akkor mi egy faluból vagyunk!

Abban a pillanatban tudtam, hogy minket mostantól összeköt egy láthatatlan kapocs, amit senki nem vesz el tőlünk soha, és boldog „gyomaendrődiségünk” még segítségünkre lesz a próbafolyamat alatt.

Szilágyi István művész úrból egy csapásra Pityi bácsi lett és szövetségre léptünk. Ha nem ment egy jelenet nekem, akkor azt mondta, hogy: - Naná, hogy nem megy! Hiszen te endrődi vagy én meg gyomai.

Mindig ugrattuk egymást, hogy én egy egyszerű „vacerlány” vagyok, Ő pedig egy egyenesderekű „karórágó”.

Ezek a csipkelődések még szorosabbra fűzték a már amúgy is szoros kapcsolatunkat.

Milyen furcsa. Ha most belegondolok, hogy el-lenségeket játszottunk ebben a darabban, hiszen ő volt Kisfejű Nagyfejű Torzonborz, én pedig a gyerekek abszolút kedvence Dömdödöm. Előadások végén sokszor mondtam neki, hogy: - Na! Csak győzött a vacer!

A darab levétele után ritkábban találkoztunk, de azok mindig nagyon meghatározóak voltak.

Goda Krisztina Kaméleon című filmjében kaptam életem első nagyjátékfilm szerepét. Válogatások hada után kerültem abba helyzetbe, hogy biztossá vált a dolog, és végre meg mertem kérdezni, hogy kik lesznek a partnereim.

Amikor Goda Krisztina rendező kimondta Szilágyi István nevét, egyszerűen felsikítottam és ugrálni kezdtem.

Pár hét múlva ott voltam a kamerák előtt az én falubelimmal, és ott folytattuk a dolgokat, ahol ab-bahagytuk.

Csipkelődve, viccelődve és nagyon nagy szeretetben.

Fantasztikus színész volt Pityi bácsi és nagyon jó ember!

Szeretnék pityereggni már, úgyszólván abbahagyom a róla való írást.

Pityi bácsi!

Köszönöm, hogy ismerhettelek!

Köszönöm, hogy a „vacerlányod” lehettem!

Szeretlek!

Balázs Andrea
fotó: Iványi László

Trianon 100

1920. június 4. – 2020. június 4.

(folytatás a címlapról)

Beszédében elmondta, hogy Magyarország számára elfogadhatatlanok a békeszerződés feltételei, továbbá javasolta, hogy a vitatott területek hovatartozásáról a helyi lakosság népszavazással dönhessen.

A békeszerződés tervének átvétele után a magyar küldöttség visszatért Magyarországra, a kint tartózkodásuk eseményeiről nemzetgyűlésnek és a kormánynak is beszámolt, majd javaslatot tett a szerződés aláírása, annak megtagadását nem ajánlotta Magyarország elszigeteltsége és gyengeségére hivatkozva, majd a bizottság tagjai 1920. május 19-én lemondanak. A békeszerződés aláírására 1920. június 4-én került sor a versailles-i királyi palota udvarán lévő Grand Trianon nevű kastélyában, melyet Magyarország részről Benárd Ágoston népjóléti miniszter és Drasche-Lázár Alfréd követ írt alá, melyet követően közéleti és politikai pályát nem folytattak.

A 14 részből álló szerződés első része a Nemzetek Szövetsége alapokmányát tartalmazta, a második rögzítette Magyarország határait. A szerződés harmadik része Magyarország szomszédaival és más európai országokkal szembeni kötelezettségeit rögzítette, melynek értelmében az ország nem egyesülhet újra Ausztriával. Az ötödik a katonai megkötéseket (Magyarország 35 ezer fős, önkéntesekből, álló hadsereget tarthatott fent) rögzítette, a hatodik a hadifoglyokkal, a hetedik a háborús bűntettekkel, a nyolcadik és kilencedik a jóvátétellel foglalkozott. Magyarország 1921-től 30 éven keresztül köteles jóvátételt fizetni az általa okozott háborús károkért, melynek pontos összegét a szerződés nem tartalmazta.

A magyar társadalom a trianoni békeszerződést hatalmas igazságtalanságként élte meg. A békeszerződés aláírásának napján, 1920. június 4-én az üzletek, az iskolák zárva maradtak, a napilapok gyászkerettel jelentek meg és Budapesten tüntetések folytak. Ezt követően a két világháború közötti időszakban az országzászlót csak félárbcig vonták fel. A nemzetgyűlés 1920. november 13-án elfogadta a békeszerződést, melyet 1921. július 26-án hirdettek ki és iktattak törvényeink közé (1921. évi XXXIII. tc.). A szerződés aláírása a magyar művész társadalmat is alkotásra készítette, számos vers, festmény, szobor és zenei alkotást ihletett meg. A békeszerződésben megjelölt országhatárvonal pontos kijelölése nagyobb akadályok nélkül, viszonylag gyorsan történt meg. Az antantbizottságok felügyelete mellett 1921. december 14-16. között került sor a soproni nép-

szavazásra, ahol Sopron és a környező falvak lakosságának kétharmada Magyarországhoz való tartozás mellett szavazott, így magyar terület maradt. Mivel Magyarország polgárai szerettek volna maradni, ennek kapcsán Sopron megkapta a Leghűségesebb város címet.

A békeszerződés értelmében Magyarország elveszítette területe egyharmadát (Horvátországot nem számítva) 282 ezer négyzetkilométerről 93 ezer négyzetkilométerre, lakóinak száma pedig 18,2 millióról 7,6 millióra csökkent. Közepes méretű európai országból Magyarország ezzel a térség egyik kisállamává vált. Az elcsatolt területeken élő mintegy 10,6 millió lakos közül 3,2 millió fő, megközelítőleg 30%-a volt magyar nemzetiségű. Az új Trianonban meghatározott államalakulatban a nemzetiségek száma elenyésző volt, így Magyarország nemzetiségi viszonylatban homogén állammá vált.

	Elcsatolt terület mérete	Lakosok száma	Magyarok aránya
Románia	103 ezer km ²	5 millió fő	32%
Csehszlovákia	61 ezer km ²	3,5 millió fő	19%
Szerb-Horvát-Szlovén Királyság	20 ezer km ²	1,5 millió fő	6%
Ausztria	4 ezer km ²	300 ezer fő	1,5%
Lengyelország	589 km ²	24 ezer fő	0,2%
Olaszország	21 km ²	50 ezer fő	0,0065%

1. táblázat A trianoni békeszerződés által elveszített területek nagysága, lakosok száma és a benne élő magyarok százalékos aránya

Az elcsatolt területekről megközelítőleg 400 ezer magyar menekült érkezett Magyarországra. A beáramló menekült tömeg a magyar társadalom művelt, város-lakó középosztályát képezte (orvosok, ügyvédek, közigazgatásban résztvevők, tanárok), sokan önként vagy kényszerből tértek át az anyaországba, munkavállalás és jobb megélhetés miatt. A magyar településhálózat is jelentős átalakuláson esett át, ugyanis a regionális központok városai az elcsatolt területeken maradtak, ezzel együtt a magyar infrastruktúra (elsősorban vasút) is komoly tragédián esett át. A Magyarországon maradt határmenti régiók központ nélkül maradtak, ezáltal az elcsatolt települések regionális, központi szerepét kellett átvennie magyar városoknak, melyre ezek a települések nem voltak felkészülve. A Monarchia önellátó,

nagy gazdasági egysége szétesett az I. világháborút lezáró békekkel. Ezzel együtt Magyarország területi összezsugorodásával a nyersanyagforrásának jelentős részét elveszítette. A sóbányákból egyetlenegy sem maradt Magyarországon, továbbá megszűnt az arany, az ezüst, a réz, a horgany és a mangán bányászat is, azonban a Budapestre és környékére koncentrálódó feldolgozóipar jelentős része Magyarországon maradt, ezáltal hatalmas aránytalanságok keletkeztek az iparban, ezáltal egyes ágazatai tehát nagyarányú behozatalra, más ágazatai nagyarányú kivitelre szorultak.

Településünkre közvetetten, de jelentős hatással bírt a trianoni békeszerződés. A háborút követően Gyomára és Endrődre egyaránt számos magyar nemzetiségű érkezett az elcsatolt területekről. Mezőgazdaság számára beszűkült a piac és a meglévő ipari ágazatokat (pl. Kner nyomda, téglagyár, fatelep) is negatívan érintette. Gondoljunk a Kner család által működtetett nyomdára, amelyet elveszítette piacának jelentős részét, ezáltal újra kellett gondolnia üzletpolitikáját.

1935-ben a Gyomai Jótékony Nőegylet vezetője, Záhonyi Aladárné kezdeményezésére indult meg gyűjtés a gyomai polgárok között, hogy hazafiasságuk kifejezésekképpen felállításra kerüljön Gyomán egy országzászló. Az alkotás elkészítéséhez adománygyűjtést szerveztek, mely ügy érdekében számos magánszemély, egyesület és vállalkozó adományozott. Papp Zsigmond, gyomai születésű gazdálkodó és művész, 1935. május 30-án

Gyomán tarott országzászló értekezleten maketten mutatta be tervét és felajánlotta, hogy amennyiben ezt a tervet fogadja el a bizottság, Ő ingyen készíti el az alkotást. 1936. április 21-én az akkori piactér (mai Szabadság tér) melletti területet jelölik ki az országzászló végső helyének. Ma ez a református templommal szemben, és a Fészek Panzió előtt található jelenleg. Az elkészített alkotást ünnepélyes keretek között 1937. június 10-én vasárnap adták át, amely a magyarság egységét hivatott képviselni.

Záhonyi Aladárné az országzászló jelentőségéről az alábbiak szerint vélekedik: „Az országzászló meg nem alkuvást hirdet. Ezer éves ősi határainkhoz való törhetetlen ragaszkodásunknak tanúságtevője. A magyar irredenta gondolat megtestesítője, a magyar tettrekészségnek türelmetlen és nyugtalan élesztője. Benne él a csodatevő varázserő, mely egy táborba parancsolja a magyarokat. Alatta megszűnik minden ellentét magyar és magyar között. Legyen nekünk is szent ereklyénk, ahová járunk imádkozni a magyarok istenéhez”. Az országzászló a mai napig meghatározó helyszíne a városi ünnepeinknek.

A két világháború közötti magyar politikai gondolkodást a revízió (az elcsatolt területek visszaszerzése) gondolata határozta meg. Az elveszített területek közül Magyarország 1938-1941 között egy részét (Felvidék déli része, Kárpátalja, Észak-Erdély, Bácska, Baranyai háromszög, Muravidék és Muraköz) visszaszerezte. A II. világháborút lezáró, 1947-es párizsi békeszerződés értelmében az 1937-es határok kerültek visszaállításra és további három falu (Oroszvár, Horvátjásfalva és Dunacsún) került Csehszlovákiához. 1945 és 1989 között hivatalos megemlékezés nem történt a trianoni békeszerződés kapcsán, ebben változás majd csak a rendszerváltást követően történt meg az országban. Az Országgyűlés 2010. május 31-én fogadta el és iktatta be (2010. XLV. tv) azt a törvényjavaslatot, amelynek értelmében június 4-ét a Nemzeti Összetartozás Napját jelöli meg a trianoni békeszerződés aláírásának emléknapja mellett.

Felhasznált szakirodalom

GYOMAI ÚJSÁG 1935. X. évf. 3. szám 4.

ROMSICS IGNÁC (2005): *Magyarország története a XX. században*. Budapest, Osiris Kiadó.

ROMSICS IGNÁC (2007): *A trianoni békeszerződés*. Budapest, Osiris Kiadó.

TARJÁN M. TAMÁS: 1920. június 4. A trianoni béke aláírása. http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/1920_junius_4_a_trianoni_beke_alairasa (letöltés dátuma: 2020. május 29. 18:59)

<https://www.gyomaendrod.com/>

<http://hgyvk.hu/>

Katolikus oldal

Június: Jézus Szíve hónapja

A Római katolikus Egyház június hónapot Jézus Szentséges Szívének szenteli. Ebben a hónapban sok szép virággal, gyertyákkal díszítjük templomainkban a Jézus Szíve oltárokat, és esténként a Jézus Szíve litániát, könyörgő imádságot végezzük. De honnan is származik a Jézus Szíve tisztelet?

A XVII–XVIII. században élt Franciaország egyik kolostorában egy Alacoque Mária Margit (1673-75) nevű szerzetesnővér, akinek magán-kinyilatkoztatásai, látomásai voltak, melyekben Jézus különösen az emberi hálátlanságot fájlalta, és az ő szívének, mint az emberiség bűneiért megtört és megsebzett Szív tiszteletét kérte, ábrázolásának elterjesztését, engesztelést, és a hónap első péntekjén gyónást és áldozást kért. A Jézus szíve tisztelet terjedésében nagy szerepe volt Alacoque Margit gyóntatójának, a jezsuita Colombière atyának. Ezért a Szent Szív tiszteletét elsősorban a jezsuita szerzetesrend szorgalmazta. Igen hamar el is terjedt az egész katolikus világban. Ma már aligha van templom, ahol ne lenne Jézus Szíve oltár, kép vagy szobor. De a legtöbb katolikus lakásban is ott függ a Jézus Szíve kép, mert az említett magán-kinyilatkoztatások során egy alkalommal Jézus 12 ígéretet tett a szent Szív tisztelőinek, s ezek között ezt is olvassuk: „Meg fogom áldani azokat a házakat, amelyekben Szívem képét kifüggesztik és tisztelik.” Római Pápák sora karolta fel a szent Szív kultuszt: IX. Pius pápa 1856-ban Jézus Szíve ünnepét az egész Egyházra kiterjesztette. XIII. Leó pápa (1878-1903) 1899-ben hagyta jóvá a Jézus szíve litániát az egész Egyház számára. A magán-kinyilatkoztatások során Jézus ezeket az ígéreteket tette a Szent Szív tisztelőinek:

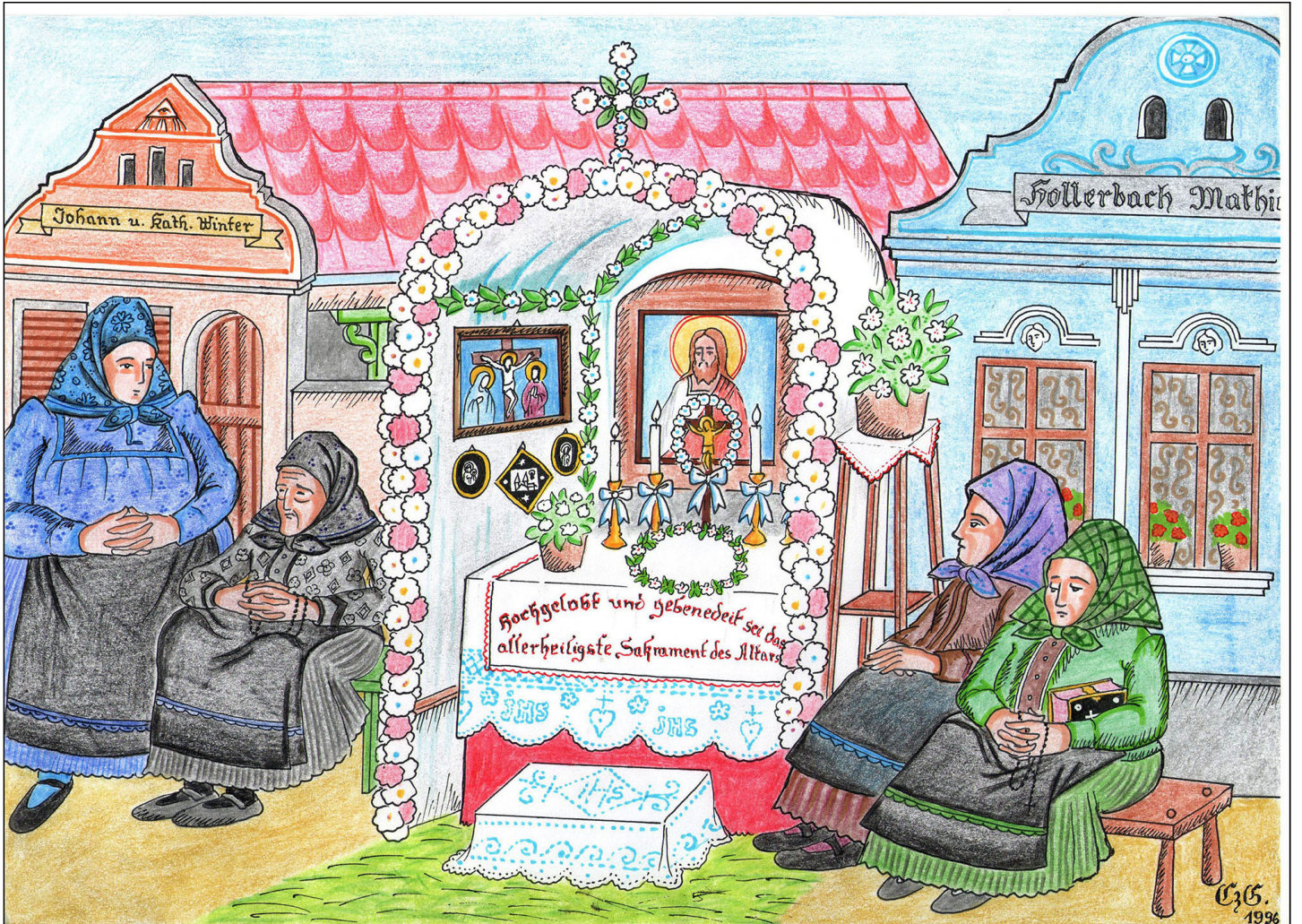
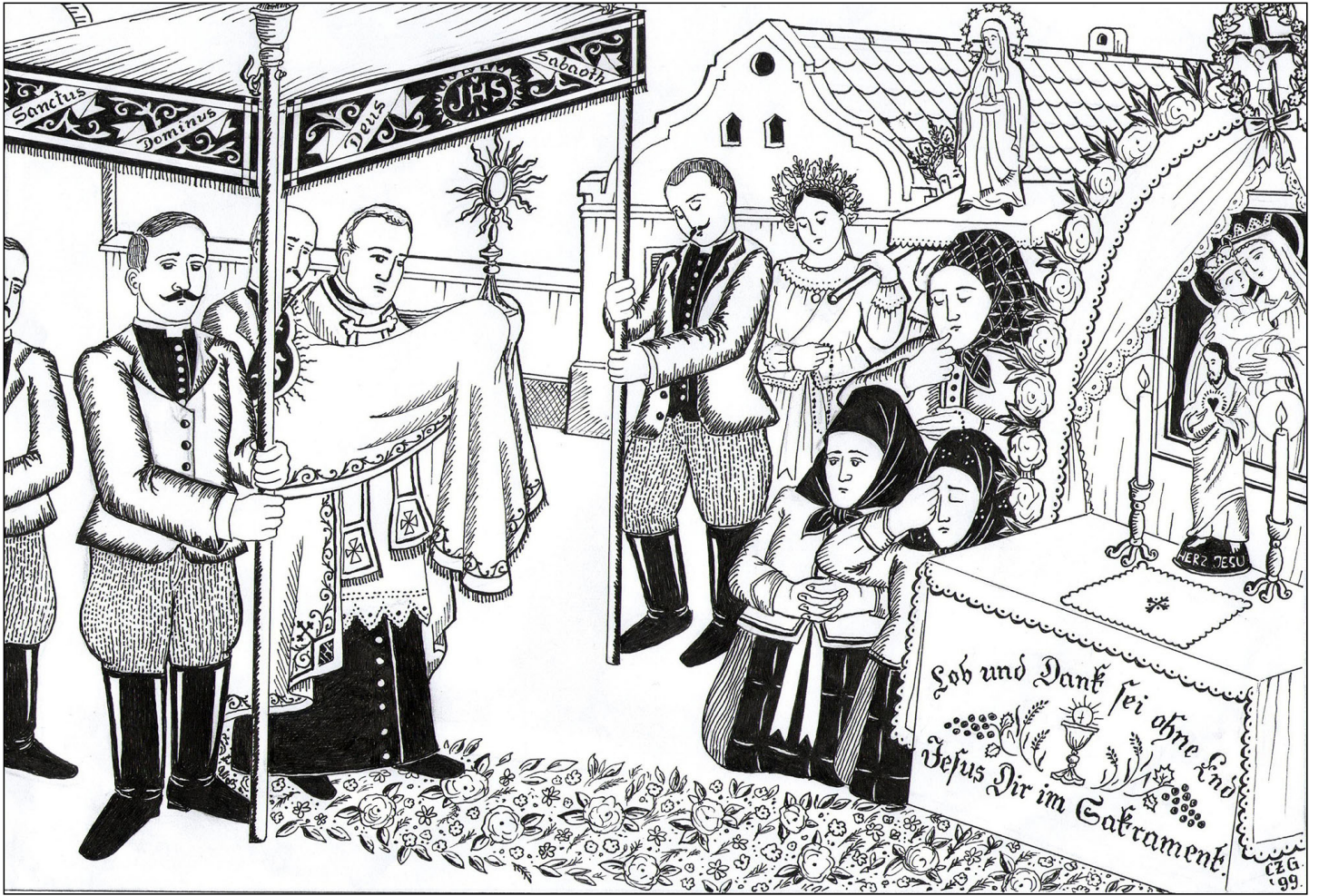
1. Megígérem – mondja az Úr -, hogy megadom nekik az Állapotbeli köteleltségeikhez szükséges összes kegyelmet.
2. Megadom és megőrzöm a békét családjaikban.
3. Minden bánatukban, szomorúságukban, gondjaikban megvigasztalom őket.
4. Életükben, de különösen haláluk óráján biztos megmenekülésük leszek.
5. Kiárasztom bőséges áldásaimat minden vállalkozásukra.
6. A bűnösök Szívemben megtalálják az Irgalom forrását és végtelen tengerét.

7. A bágyadt, lanya, erőtlen lelkek Szeretetre fognak gyűlni.
8. A buzgó lelkek rövid idő alatt tökéletességre jutnak.
9. Meg fogom áldani azokat a házakat, amelyekben Szívem képét kifüggesztik és tisztelik.
10. A papoknak meg fogom adni a kegyelmet, hogy a legkeményebb szíveket is megindítsák, és megérintsék.
11. Azok nevei, akik ezt az ájtatosságot terjeszteni fogják, Szívembe lesznek írva.
12. Mindazok számára, akik 9 egymásután következő hónap első péntekén szentgyónáshoz és szentáldozáshoz járulnak, megígérem a végső megtérés ajándékát; ők nem velem ellenségeskedésben fognak meghalni, hanem megkapják a Szentségeket és Szívem biztos menedékük lesz a végső pillanatban.

Június hónap tehát jó alkalom, hogy a Jézus Szíve tiszteletet mi is megújítsuk, vagy meghonosítsuk imaéletünkben, hogy a Szent Szív áldását és közelségét mindinkább meg tapasztalhatassuk mindennapjainkban!

Czank Gábor plébános
Úrnap - ahogy Czank Gábor plébános úr látta

100 éve született...

1920. május 20-án született a lengyelországi Wadowicében Karol Wojtyła, akit 1978. október 16-án választottak pápává. A II. János Pál nevet vette fel.

Személyisége, tevékenysége a XX. és XXI.

század történelmét nagyon meghatározta. Nemcsak az Egyházét, hanem a világét is.

Utazó pápaként is nevezik. Magyarországon kétszer is járt, Gyomaendrődről is volt szervezett zárandoklat pápai misére.

Rá emlékezünk utóda, XVI. Benedek pápa szavaival. Nemcsak utóda volt, hanem közvetlen munkatársa és személyes jó barátja is.

XVI. Benedek: II. János Pál nem erkölcsi rigorista, az Isteni Irgalmat állította középpontba

XVI. Benedek emeritus pápa levelének teljes szövegét közreadjuk magyar nyelven, melyet Szent II. János Pál pápa születésének századik évfordulójára írt. A május 4-re dátumozott levél angol fordítását a lengyel püspöki konferencia május 15-én hozta nyilvánosságra.

II. János Pál pápa száz évvel ezelőtt, 1920. május 18-án született a lengyel kisvárosban, Wadowicében.

Miután a három szomszédos nagyhatalom, Poroszország, Oroszország és Ausztria több mint száz évig osztozott a területén, Lengyelország az első világháború végén visszanyerte függetlenségét. Ez a történelmi esemény nagy reményt adott, de sok nehézséggel is járt, mivel az új állam átalakításának folyamatában továbbra is érezte a két hatalom, Németország és Oroszország nyomását. A fiatal Karol Wojtyła ebben a helyzetben nőtt fel, az elnyomás helyzetében, ami ugyanakkor reményteli helyzet is volt. Nagyon korán elvesztette édesanyját és testvérét, végül pedig édesapját is, akiktől mély és hűségesebben örökölt. A fiatal Karolt különösen az irodalom és a színház vonzotta. A középiskolai záróvizsga elvégzése után ezeket tanulmányozta.

„A deportálás elkerülése érdekében 1940 őszén a Solvay vegyi üzem kőbányájába ment” (vö. *Ajándék és titok*). „1942 őszén döntött úgy, hogy belép a krakkói szemináriumba, és mivel a régi tankönyvekből a teológia tanulmányozását már jóval előbb elkezdte, így 1946. november 1-jén pappá is szentelheték” (vö. ugyanott). Természetesen Karol a teológiát nemcsak könyvekből, hanem saját maga és országa nehéz helyzetben szerzett tapasztalatain keresztül is tanulmányozta. Ez bizonyos mértékben jellemezte egész életét és munkáját.

Tanulmányozta a könyveket, de az általuk feltett kérdések valósággá is váltak számára, amelyet mélyen megtapasztalt és átélt. Fiatal püspökként – 1958 óta segédpüspökként, majd 1964-től krakkói érsekként – a II. vatikáni zsinat vált egész életének és munkájának iskolájává. A felmerült fontos kérdések, különösen az úgynevezett 13. scemával kapcsolatosak, amelyből később a *Gaudium et spes* konstitúció született, egyben a saját kérdései voltak. A zsinat által kidolgozott válaszok előkészítették a későbbi püspök, majd pápa küldetését is.

Amikor Wojtyła bíborost 1978. október 16-án megválasztották Szent Péter utódjának, az Egyház drámai helyzetben volt. A zsinat tanácskozásait sokan magának a hitnek a vitájaként mutatták be, azt sugallva, hogy a zsinat elveszítette tévedhetetlen és rendíthetetlen jellegét. Egy bajor plébános például így értékelte a helyzetet: „Végül rossz hitre tértünk”. Ezt az érzést, hogy már semmi sem biztos, és hogy minden megkérdőjeleződött, csak fokozta a liturgikus re-

form végrehajtásának módszere. Végül szinte úgy tűnt, hogy a liturgia önjáró lett, és önmagát alkotja. VI. Pál nagy erővel és elszántsággal zárta le a zsinatot, de annak lezárása után egyre sürgetőbb problémákkal szembesült, amelyek végül megkérdőjelezték az Egyház lényegét. A szociológusok az Egyház akkori helyzetét a Szovjetunió helyzetéhez hasonlították Gorbacsov alatt, amikor a szovjet állam hatalmas struktúrája összeomlott a saját megreformálása során.

Ezért voltaképpen szinte lehetetlen feladat várt az új pápára. Mindazonáltal II. János Pál az első pillanattól kezdve új lelkesedést váltott ki Krisztus és Egyháza iránt. Pápai beiktatásakor mondott prédikációjának szavai a következők voltak:

„Ne féljete! Tárjátok ki a kapukat Krisztus előtt!” Ez a felhívás, ez a hang jellemezte egész pápaságát, és az Egyház felszabadító helyreállítójává tette őt.

Ezt az a tény határozta meg, hogy az új pápa olyan országból jött, ahol a zsi-

nat fogadtatása pozitív volt: mindent örömmel megújítottak, ahelyett, hogy a kétségeknek és a bizonytalanságnak adtak volna helyet.

A pápa 104 lelkipásztori útja során szerte a világon hirdette az evangéliumot, az öröm üzenetét, elmagyarázva, hogy mit kell tennünk Krisztusért, és hogy megvédjük a jót.

Tizennégy enciklikájában átfogóan, ugyanakkor emberi módon mutatta be az Egyház hitét és tanítását. Ezzel pedig elkerülhetetlenül ellenállást váltott ki a nyugati egyházban, amelyet hatalmába kerített a kétség és a bizonytalanság.

Ma fontosnak tűnik meghatározni azt az igazi középpontot, amelynek szempontjából elolvashatjuk a különféle szövegekben szereplő üzenetet. Az ő halálának órájában bizony észrevehettük volna ezt. II. János Pál pápa az általa alapított Isteni Irgalmasság ünnepén halt meg. Először hadd tegyek egy rövid személyes megjegyzést, amely fontos szempontnak tűnhet ahhoz, hogy megértsük a pápa személyét és munkáját. II. János Pált kezdettől mélyen megérintette Faustina Kowalska, a krakkói apáca üzenete, aki hangsúlyozta az isteni irgalmat, mint a keresztény hit lényegi központját. Faustina nővér bízott abban, hogy idővel bevezetik ezt az ünnepet. A konzultációkat követően erre a pápa húsvét második vasárnapját választotta. A végső döntés meghozatala előtt azonban felkérte a Hittani Kongregációt, hogy véleményezze ezt a dátumot. Negatív választ adtunk, mert úgy gondoltuk, hogy egy olyan ősi és hagyományos időpontot, mint a húsvét nyolcadát lezáró fehér vasárnap, nem kellene megterhelni a modern ötletekkel. A Szentatyának természetesen nem volt könnyű elfogadni a válaszukat. Ennek ellenére nagy alázattal tette ezt, és másodjára elfogadta a negatív válaszukat. Végül egy olyan javaslatot fogalmazott meg, amely meghagyta a húsvét második vasárnapját történelmi formájában, de az eredeti üzenetbe belefoglalta az isteni irgalmat is. Gyakran voltak hasonló esetek, amelyekben lenyűgözött a nagy pápa alázatossága, aki feladta az általa kedvelt ötleteket, mert azok nem találtak jóváhagyásra az egyes hivatalokban, amikor azt a megállapított normák szerint kérte.

Amikor II. János Pál az utolsó lélegzetet vette ezen a világon, éppen véget ért az Isteni Irgalmasság ünnepe első esti dicsérete. Ez megvilágította halálának óráját: Isten Irgalmának fénye megnyugtató üzenetként jelent meg halála felett. Az *Emlékezet és azonosság* című utolsó könyvében, amelyet halálának előestéjén tettek közzé, a pápa ismét összefoglalta az Isteni Irgalmasság üzenetét. Rámutatott arra, hogy Faustina nővér ugyan meghalt a második világháború szörnyűségei előtt, de már megmutatta az Úr választát, amelyet Ő erre az örült küzdelemre adni akart. Olyan volt, mintha Krisztus Faustinán keresztül akarta volna mondani: „A gonosz nem fogja megkapni a végső győzelmet. A húsvét titka megerősíti, hogy a jó végül győzedelmeskedik, hogy az élet diadalmasodik a halál felett, és hogy a szeretet legyőzi a gyűlöletet”.

A pápa egész életében arra törekedett, hogy a keresztény hit objektív központját, az üdvösség tárgyát szubjektíven elérhetővé tegye, és segítsen másoknak, hogy az a sajátukká váljon. A feltámadt Krisztuson keresztül Isten kegyelme mindenkié lett. Noha a keresztény lét e központját csak a hit adhatja nekünk, filozófiai szempontból is jelentős, mert ha Isten kegyelme nem lenne tény, akkor egy olyan világban kellene keresnünk az utat, ahol a jó végső hatalma a gonosz ellen nem felismerhető. Végül, ezen objektív történelmi jelentősé-

gen túl mindenki számára nélkülözhetetlen tudni, hogy Isten kegyelme erősebb, mint a mi gyengeségünk. Ezen a ponton megtalálható II. János Pál és Ferenc pápa üzenetének belső egysége és alapvető szándéka is:

II. János Pál nem erkölcsi rigorista, ahogy néhányan ábrázolni akarták őt. Az Isteni Irgalom középpontba állításával lehetőséget adott ugyanis nekünk, hogy elfogadjuk az ember iránti erkölcsi követelményeket, még akkor is, ha soha nem tudjuk teljes mértékben teljesíteni azokat.

Erkölcsi erőfeszítéseinket pedig az Isteni Irgalom fényében tesszük, amely erősnek bizonyul, és begyógyítja gyengeségeinket.

Amíg II. János Pál pápa haldoklott, a Szent Péter tér tele volt emberekkel, különösen sok fiatallal, akik utoljára akartak találkozni pápájukkal. Nem felejttem el azt a pillanatot sem, amikor Sandri érsek bejelentette a pápa távozásának hírért. Mindenekelőtt felejthetetlen marad az a pillanat, amikor a Szent Péter nagyharangja kihirdette ezt az üzenetet. A temetés napján sok molinót láthattunk „Santo subito!” felirattal. Mindenünnen ezt a felkiáltást lehetett hallani, amely a II. János Pállal való találkozásból fakadt. Nemcsak a téren, hanem a különféle intellektuális körökben is arról beszéltek, hogy II. János Pálnak a „nagy” címet adják.

A „szent” szó Isten szféráját jelzi, a „nagy” pedig az emberi dimenziót. Az Egyház normái szerint a szentséget két kritérium alapján lehet felismerni: hős erények gyakorlása és a csoda alapján. Ez a két kritérium szorosan kapcsolódik egymáshoz. Mivel a „hősi erény” nem egyfajta olimpiai eredményt jelent, hanem azt, hogy valami láthatóvá válik egy személyben és egy személyen keresztül, amely nem a sajátja, hanem Isten munkája, amely felismerhetővé válik benne és rajta keresztül. Ez nem egyfajta erkölcsi verseny, hanem a saját nagyságáról való lemondás eredménye. A lényeg az, hogy egy ember hagyja, hogy Isten dolgozzon rajta, és így Isten munkája és ereje rajta keresztül láthatóvá válik.

Ugyanez vonatkozik a csoda kritériumára is. Itt sem az számít, hogy valami szenzációs történik, hanem Isten gyógyító jóságának látható kinyilatkoztatása, amely meghaladja az összes pusztán emberi lehetőséget. A szent az az ember, aki nyitott Isten előtt, és akit áthat az Isten. A szent ember az, aki elvonul önmagától, és lehetővé teszi, hogy lássuk és felismerjük Istent. Ennek a lehető leghatékonyabb ellenőrzése a boldoggá- és szenttéavatási folyamat célja. II. János Pál esetében mindkettőt szigorúan az alkalmazandó szabályok szerint hajtották végre. Tehát most úgy áll előttünk, mint Atyánk, aki Isten kegyelmét láthatóvá teszi számunkra.

Nehezebb helyesen meghatározni a „nagy” kifejezést. A pápaság közel 2000 éves hosszú története során a „nagy” címet csak két pápának tartották fenn: I. Leó (440–461) és I. Gergely (590–604) pápáknak. Mindkét esetben a „nagy” szó politikai konnotációval rendelkezett, de éppen azért, mert maga Isten titka vált láthatóvá az ő politikai sikerük révén. A párbeszéd útján Nagy Szent Leó képes volt meggyőzni Attilát, a hunok fejedelmét, hogy megkímélje Rómát, Péter és Pál apostolfejedelmek városát. Fegyverek nélkül, katonai vagy politikai hatalom nélkül, a hit iránti meggyőződés hatalma révén képes volt meggyőzni a rettegett zsarnokot Róma megkíméléséről. A szellem és az erő közötti harcban a szellem erősebbnek bizonyult.

I. Gergely sikere nem volt ilyen látványos, ám többször is

HÍREK, ESEMÉNYEK A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLÁBÓL

A GYOMENDRÓDI KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS A GYERMEKEKÉRT ALAPÍTVÁNY 2019/2020-AS TANÉVBEN UHRIN ANDOR RÉSZÉRE KIS BÁLINT DÍJAT ADOMÁNYOZOTT KIEMELKEDŐ TANULMÁNYI ÉS KÖZÖSSÉGI MUNKÁJÁÉRT, VALAMINT SIKERES TANULMÁNYI VERSENYEI MIATT!

Uhrin Andor bemutatása: Mindenre nyitott, vidám természetű. Nincsen olyan feladat, amit ne lehetne rábízni. Tanulmányi eredménye minden tanévben jeles, illetve hetedik osztály év végén kitűnő volt. Több tantárgyból is dicséretesen teljesített. Szorgalma példás, a tanulásban kitartó, a tanítási órákon aktív. Rendszeres résztvevője a különböző tanulmányi versenyeknek.

A *Bolyai Matematika Csapatversenyen* 5. osztálytól kezdve minden tanévben részt vett. 8. osztályban csapattársaival a megyei fordulón az előkelő 3. helyezést érték el.

A *Békés Megyei Számítástechnika Verseny* megyei fordulóján 6. helyezést ért el.

A *IV. Ványai Ambrus Természettudományos versenyen* 7. osztályban, csapatban 2. helyezést ért el.

A *Bolyai Anyanyelvi Csapatversenyen* szintén részt vett évről évre. 7. osztályban csapattársaival megyei 9. helyezettek lettek.

A *Darvas Tibor versmondó versenyen* 6. osztályban 1. helyezést érdemelt.

A megyei *Kazinczy Szép Magyar Beszéd Verseny* 1. helyezette volt 6. osztályban és 3. helyezett 8. osztályban.

A *Nyelvmester levelezős helyesírási és - projekt versenyen* csapattársaival 1. helyezettek lettek 8. osztályban.

Magatartása példás. A felnőttekkel szemben tisztelettudó, udvarias, társaival közvetlen és barátságos. Kiemelkedő tanulmányi munkája mellett a közösségi életben is nagyon tevékeny.

Az iskolai rendezvények (karácsonyi műsor, városi adventi ünnepség, október 23-ai, március 15-ei megemlékezések) állandó szereplője. „...*alma a fájától*” gyerek-szülő előadást többszörös résztvevője.

Szabadidejében hegedül, énekel és táncol, tagja a békéscsabai Bartók Béla Zeneiskolának és a helyi néptánc csoportnak.

Talpraesettsége, lelkesedése, a tanulás iránti elkötelezettsége, kitartása, széleskörű érdeklődése példaértékű társai számára is, ezért érdemesnek tartjuk Őt a Kis Bálint-díj elnyerésére.

Ágostonné Farkas Mária igazgatónő, Ökrös Katalin osztályfőnök, Hunya Jolán szaktanár

Digitális tanulás

A világot sújtó vírusjárvány egészen újszerű helyzet elé állította az embereket. Sok szokásunkon változtatni kellett a járvány lassításának vagy megfékezésének érdekében.

Szinte minden területen korlátozásokat vezettek be, melyek az oktatást és az iskolalátogatást is érintették. Le kellett azonnal csökkenteni az emberek közötti érintkezést, így hirtelen, egyik napról a másikra kellett bezárni az iskolákat.

Ennek a döntésnek szerintem kivétel nélkül minden gyerek nagyon örült. A kezdeti örömet azonban nagyon hamar felváltotta a felismerés, hogy ez sajnos nem éppen egy előrehozott nyári szünet. Ettől függetlenül számomra sokkal több pozitív hozadéka volt a digitális időszaknak, mint negatív.

Nekem nagyon tetszett, hogy végre nem kellett hat órákor felkelni, és fáradtan, álmosan reggelente iskolába rohanni. Így addig tudtam aludni, ameddig csak szerettem. Minden nap pihenten ébredtem, és végre tudtam lassan reggelizni. Az időmet saját magamnak osztottam be, így akár később is hozzákezdhettem a tanuláshoz. Ha elfáradtam, lazíthattam, kerteszkedhettem, és így mikor újra visszatértem a tanuláshoz, jobban oda tudtam figyelni a tananyagra.

Sajnos azért voltak nehézségei is ennek az időszaknak. Akadt olyan tanár, akitől nagyon sok és nehéz feladatot kaptunk. Sokszor úgy éreztem, hogy több a feladat, mint az iskolában. A szüleim igyekeztek mindenben segíteni, de néhány feladat nekik is nagy fejtörést okozott. Egyes tantárgyakból önállóan kellett feldolgozni a tananyagot, vázlatot írni, lényegyet kiemelni, ami nem ment mindig zökkenőmentesen. Leginkább attól félttem, hogy nem a lényegyet emelem ki, nem azt tanulom meg, amit a tanárom vár tőlem.

Az osztályunknak nagyon sokat segített a tanulásban az osztályfőnökünk, aki a bonyolultabb anyagokat részekre bontotta, leegyszerűsítette, szemléltette, hogy könnyebben megérthessük. Ez nagyon nagy segítséget jelentett nekünk, különösen biológiából, kémiából.

Az időmet úgy osztottam be, hogy a hét elején igyekeztem reggeltől estig tanulni, így a maradék napjaim szabadok lettek. Amíg a laptopom lemerült a feladatkészítések során, addig a szóbeli részét tanultam a tantárgyaknak. Az elkészített feladatokat lefényképeztem a telefonommal, mappákba men-

Vaszkán Bence

tettem, elneveztem, végül feltöltöttem a Krétába. Tanáraitam mindig megszólítottam és néhány mondatban leírtam, hogy mit küldök nekik.

Az itthoni zavartalan tanuláshoz megvoltak a tárgyi feltevéleim. Ha valamelyik feladatban elakadtam, akkor anyukámtól vagy apukámtól kértem segítséget. Nekem nagyon tetszett ez az egész online tanulás, főleg azért, mert nem kellett bejárni az iskolába. Kipihentebb voltam, és kiegyensúlyozottabb. Így gond nélkül tudtam járni külön angolra és edzésre is a tanulás mellett. Ez a korábbi időszakban mindig nagy szervezést igényelt, hogy meg tudjuk ezeket úgy oldani, hogy ne menjen a tanulás rovására.

Aminek a legjobban örültem, hogy sokkal több időt tölthettem a családommal. Korábban alig láttuk egymást, mert mindenki dolgozott, és én is délután 3-ig vagy 4-ig iskolában voltam, az edzések után, ültünk le tanulni.

Bárcsak jövőre is így kellene iskolába járnom, mert a rohanás helyett nyugodtabban élhetnék, és több értékes idő tölthetnék a családommal.

Gyomaendrőd, 2020. 05. 29.

Vaszkán Bence
7. b.o.

Kis Bálint Általános Iskola

Versmondók a Kis Bálint Általános Iskolából

A Darvas Tibor versmondó versenyt ebben a tanévben – az otthon tanulás okán – online hirdettük meg. A megmérettetésre 43 „Kisbálintos” diák küldte el a versmondásának videófelvételét. A zsűri véleménye szerint nagyon színvonalas előadások születtek, ezért az első három díj mellett valamennyi versmondó ajándékban és emléklapban részesül, amit majd a tanévzárón vehetnek át a versenyzők

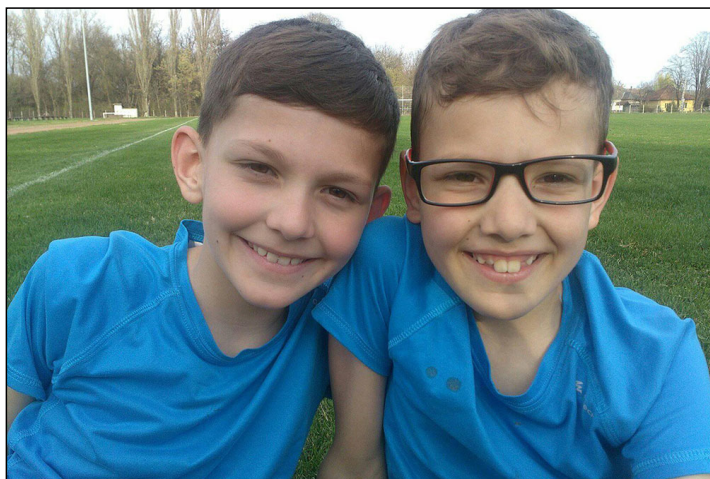
1. évfolyamon I. Komróczki Lili 1.a II. Gyomai Diána 1.b III. Varga Eszter 1.a

2. évfolyamon I. Kovács Balázs 2.a II. Timár Tibor 2.b III. Szmola Botond 2.a

3. évfolyamon I. Furka Dorka 3.a II. Szilágyi Zsófi 3.b III. Nagy Lívია 3.a

4. évfolyamon I. Furka Rebeka 4.a II. Kézi Róbert 4.a III. Balaton Beatrix 4.b

Nagydiákoknál különdíjasok lettek: Forgács Flóra 5.a Vaszkán Milán 6.a Uhrin Andor 8.b

Vaszkán Bence és Milán

Megyei

híradó

A megyei mentőállomások és az Orosházi Kórházat is támogatja a Békés Megyei Önkormányzat

Másfél hónapja hozta létre a Békés Megyei Önkormányzat a „bekesmegyeosszefog.hu” weboldalt, melynek célja, hogy a koronavírus-járvány idején felhívja a figyelmet az önkéntes felajánlások lehetőségére és szükségességére.

Zalai Mihály, a Békés Megyei Önkormányzat elnöke mai élő Facebook bejelentkezésében elmondta, hogy eddigi működése alatt az oldalt közel 5000-en látogatták meg, és mintegy 90 felajánlás érkezett a weblapon keresztül. A legtöbb segítő önkéntes munkát ajánlott fel, de nagyon sok véradásra, tanításra, szállításra vonatkozó felajánlás is érkezett. A legutóbbi bejelentkezés óta számos adomány ért célba, többek között 100 kézzel varrott maszkot továbbítottak kollégáink az újkígyósi Szent Erzsébet Szeretetotthon részére a Gerlai Wenckheim Társaság és a megyei önkormányzat jóvoltából. Magányszemélyek felajánlásából egy mobiltelefont és egy tabletet juttattunk el olyan gyermekek részére, akik megfelelő eszköz hiányában nem tudták elvégezni a digitális oktatás keretében kapott feladatokat - tudatta Zalai Mihály megyei elnök, aki köszönetet mondott mindazoknak, akik az oldalon keresztül segítségüket ajánlották az arra szorulóknak.

A „Békés megye összefog!” akció keretében érkezett pénzügyi felajánlásokból a megyei önkormányzat járványügyi védekezési alapot hozott létre, amelyet sokan támogattak megyéinkből, a Békés Megyei Önkormányzat pedig saját költségvetésből - belső pénzügyi átcsoportosítás eredményeként - 5 millió forinttal járult hozzá ehhez. Az alapból elsőként a Békés Megyei Katasztrófa- és Polgári Védelmi Szövetségen keresztül a gyulai és a szeghalmi tűzoltóság kapott támogatást ágybetétek, asztalok és székek beszerzésére. Most ugyanezen keret terhére eszköztámogatásban részesítették a megyei mentőállomásokat és azok békéscsabai Irányító Csoportját. Az egyes állomások a következő eszközöket fogják a napokban megkapni:

- Békéscsaba: 1 db mikrohullámú sütő 21 999 Ft
- Gyomaendrőd: 1 db szárítógép 132 996 Ft
- Gyula: 1 db TV 109 997 Ft
- Orosháza: 1 db TV 109 997 Ft
- Szarvas: 2 db mikrohullámú sütő 43 998 Ft
- Szeghalom: 1 db szárítógép és 1 db számítógép a szükséges szoftverekkel: 499 955 Ft
- Zsadány: 1 db szárítógép 132 996 Ft
- Sarkad: 1 db mosógép 89 999 Ft
- Kunágota: 1 db mosógép és 1 db szárítógép 222 995 Ft
- Tótkomlós: 1 db szárítógép és 1 db mikrohullámú sütő 154 995 Ft
- Mezőberény: 1 db szárítógép 132 996 Ft
- Irányító Csoport: 3 db forgószelek 52 500 Ft

A védekezési alapból ezen felül az Orosházi Kórházért Alapítvány is támogatást kap 600 ezer forint értékben, melyet az orvosi oxigén gáz hálózat bővítésére, valamint orvosi oxigén vételi helyek, orvosi oxigén elosztók és váladékszívók beszerzésére fordít. Zalai Mihály hozzátette, hogy az elkülönített összegből további, a koronavírus-járvány elleni védekezéssel kapcsolatos támogatásokat fognak megítélni.

Trodalmi oldal

Rovatvezető: Polányi Éva

**Sajo Sándor:
Magyar ének 1919-ben**

Mint egykor Erdély meghajszolt határán
A fölriasztott utolsó bölény,
Úgy állsz most népem, oly riadtan, árván,
Búd vadonának reszkető ölén,
És én, mint véred lüktető zenéje,
Ahogy most lázas ajkadon liheg,
A hang vagyok, mely belesír az éjbe
És sorsod gyászát így zendíti meg:

Két szemem: szégyen, homlokom: gyalázat,
S a szívem, ó jaj, színig fájdalom...
Mivé tettétek az én szép hazámat!
Hová süllyedtél pusztuló fajom?
Fetrensz a sárban, népek nyomorultja,
Rút becstelenség magad és neved, -
Én mit tegyek már?... Romjaidra hullva
Lehajtom én is árva fejemet.

Laokoon kínja, Trója pusztulása
Mesének oly bús, sorsnak oly magyar;
A sírgödör hát végképp meg van ásva?
A Föld mely ápolt, most már eltakar?
Búm Nessus-ingét nem lehet levetnem,
De kínja vád, s a csillagokra száll,
Ha végzetem lett magyarrá születnem
Magyarnak lennem mért oly csúf halál!

Nemzet, mely máglyát maga gyújt magának
És sírt, vesztére, önszántából ás,
Hol száműzötté lett a honfibánat
És zsarnok göggé a honárulás,
Hol a szabadság őrjögésbe rothad,
Meváltót, s latrot egykép megfeszít,
Hol szívet már csak gyávaság dobogtat, -
Ah, rajtunk már az Isten sem segít!

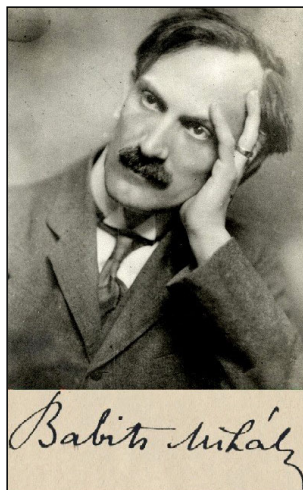
Pattogva, zúgva ég a magyar erdő,
Az éjszakába rémes hang üvölt,
Lehullt az égről a magyar jövőendő,
Millió göröngyre omlik szét a föld,
De bánatomnak dacia lázadása
- Mint örület, mely bennem kavargog -
Fölrebben most is egy-egy szárnycsapásra,
Még nem haltam meg, - élni akarok!

A mindenségbe annyi jaj kiáltson,
Ahány magyar rög innen elszakadt;
A tíz körmömmel kelljen bár kiásnom,
Kiásom a földből a holtakat:
Meredjen égnek - körül a határon
Tiltó karjuknak végtelen sora
S az ég boltján fenn lángbetűkkel álljon
Egy égő, elszánt, zordon szó: soha!

Soha, soha egy kis göröngyöt innen
Se vér, se alku, se pokol, se ég -
Akárhogy dül most szent vetéseinkben
Idegen fajta, hitvány söpredék:
E száz maszlagtól részegült világon
Bennem hitvallón egy érzés sajog:
Magyar vagyok, a fajomat imádom
És nem leszek más, inkább meghalok!

Uram, tudd meg, hogy nem akarok élni,
Csak magyar földön és csak magyarul...
Ha bűn, hogy lelket nem tudok cserélni,
Jobb is, ha szárnyam már most porba hull:
De ezt a lelket itt hagyom örökbe,
S ez ott víjog majd Kárpát havasán,
És belesírom minden ősi rögbe:
El innen rablók, - ez az én hazám!

És leszek szégyen és leszek gyalázat
És ott égek majd minden homlokon,
S mint bujdosó gyász az én szép hazámat
A jó Istentől visszazokogom,
És megfúvnom majd hitem harsonáit,
Hogy tesz majd Isten gyönyörű csodát itt:
És bölcsővé lesz minden ravatal, -
Havas Kárpátoktól kéklő Adriáig
Egy ország lesz itt, egyetlen, s magyar.

Babits Mihály: Hazám!

A ház.

Röpülj, lelkem, keresd meg hazámat!
Áll a régi ház még, zöld zsalúja
mögött halkul anyám mélabúja:
ősz hajú, de gyermekarcú bánat.
Röpülj, lelkem, keresd meg hazámat!
Itt a szoba, melyben megszülettem,
melyet szemem legelőször látott;
itt a kert, amelyben építettem
homokból az első palotákat.
Amit én emeltem, mind homok volt:
de nagyapám háza bizton áll még
s éveimből, e fojtó romokból
hogy révébe meneküljek, vár még.

A város.

Kelj fel, lelkem, keresd meg hazámat!
Nem egy szűk ház, az egész kis város
mint egy archipelagus vár nyájas
zöldje közt a tenger akácának.
Szállj ki, lelkem, keresd meg hazámat!
Ott a szőlőhegy, a tömzsi présház,
mely előtt ülve ha szertenéztem,
dallá ringott bennem kétség és láz
s amit láttam tejszín napsütésben,
mind hazám volt! Lenn az utca híven
nyúlt alattam, mint a futószőnyeg
és a dombsor hullámzott, mint szívem,
halkan hullva égig a mezőnek.

Az ország, mappa szerint.

Röpülj, lelkem, keresd meg hazámat!
 Enyhe dombsor, lankatag magyar föld!
 S az a róna túl már a nagy-alföld
 szemhatártól, ahol a nap támad.
 Röpülj, lelkem, röpdül át hazámat!
 Szemhatártól-szemhatárig, s újra
 merre emléked, a halk selyempók
 vonja szálát, szállj a rónán túlra,
 s át hol állnak a bolond sorompók:
 és akármít ír a kard a rögre,
 lankád mellől el ne bocsásd bérced:
 ha hazád volt, az marad örökre,
 senkisé meg bíró, csak ahogy érzed!

Az igazi ország.

Szállj ki, lelkem, keresd meg hazámat!
 Oly hazáról álmodtam én hajdan,
 mely nem ismer se kardot, se vámot
 s mint maga a lélek, oszthatatlan.
 Álmodj, lelkem, álmodjad hazámat,
 mely nem szorul fegyverre, se vértre,
 mert nem holt rög, hanem élő lélek.
 Csálamb álom! s rókák rágtak érte;
 odu-féltő kapzsi szenvedélyek.
 Az én álmom sohse legyen róka!
 Az én tanyám' magassága védje!
 Lelkem madár, tág egek lakója,
 noha mindig visszajár fészkebe.

Európa.

Röpülj, lelkem, röpdül túl hazámat!
 Hogy röpdültem egykor! Tornycok szálltak,
 Montblanc sülyyed, narancsfák kínáltak,
 láttam népet, mordat és vidámat:
 így találtam nagyobbik hazámat.
 Rómát fiús tisztelettel jártam,
 mintha őseim várossa volna
 és Avignon nevetett, mint Tolna,
 vígan fürdött egyazon sugárban
 és egy lélek font be néptől-népig
 messze földrészt eleven hálóba:
 egy lélek, egy ország végtül-végig
 magát-tépő hazám: Európa.

A glóbus.

Röpülj, lelkem, tágítsd meg hazámat!
 Mily kicsiny a Föld! Mily csöpp melegség
 fészke a zord Űrben! Bús kerekesség!
 Szigete a tér Robinsonának!
 Óh röpdül át kis csillaghazámat
 s míg e hibbant Robinsonok bambán
 ölik egymást, szigetük felejtik
 és sohasem ér szemük a partig.
 te a végső szirt fölé suhanván
 a villanyos messzeségbe kémelj,
 tán egy ismeretlen sugarat hoz,
 amely úgy jön, dallal és reménnyel,
 mint dús hajó vén Robinsonokhoz.

Epilóg.

Mégis, lelkem, szeressed hazámat!
 Nem neked való az űr hidegje!
 Itt a glóbus, a meleg szigetke
 s lélekágya szent Európának.
 Soha el nem hagyhatod hazámat;
 útjaidat akármerre bolygod,
 egy országot hordozol magaddal,
 veled jön egy makacs íz, egy halk dal
 viszed, mint a kárhozott a poklot;
 de halálig, mint ki bűn között él,
 várja híven az Éden sugáros
 türelme: úgy vár reád a város
 és a kis ház, melyben megszülettél.

Megjelent!

Hegedűs Zoltán: Herta

Borítóterv: Óri Kiss István
 Oldalszám: 188 p.
 Borító: papírkötés
 ISBN: 978 963 514 054 1
 Kiadás éve: 2020
 Régi ár: 3000 Ft
 Ár: 2400 Ft

Létezik egy különös tavi sziget
 Warmiában...

Két nép kálváriájának misztikus stációja
 az a hely, a lovagok korától egészen a hitleri
 időkig.

A sziget, ahol a legenda és a valóság –
 Herta és Zosia sorsában – egymásra talál-
 nak.

De vajon mit talált ott a Búvár?

Történelmi thriller a nagy szerelmek, a
 nagy titkok, a nagy kísértések, a nagy viha-
 rok és a visszatérő tragédiák szomorú vará-
 zsában.

Szép, mint a halál – mondta a sziget hó-
 bortos öreg kertésze.

A lengyel-német együttélés történelmi
 szövevényeiről szól, színesítve magyar szá-
 lakkal.

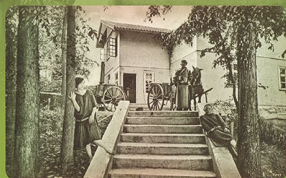
A szerző endrődi, de jól ismeri Lengyel-
 hont, élt is a regény helyszínén.

Megrendelhető interneten is:
<http://kairosz.hu/p/10476/hegedus-zoltan-herta>

HEGEDŰS ZOLTÁN

1955-ben kereszteltek meg az endrődi
 Szent Imre-templomban
 (Magyarország, Körösök vidéke)
 1979-ben kötött házasságot az olsztyni
 Jézus Szíve templomban
 (Lengyelország, Warmia)

*Létezik egy különös
 tavi sziget Warmiában.*

Két nép kálváriájának misztikus stációja az a hely,
 a lovagok korától egészen a hitleri időkig.
 A sziget, ahol a legenda és a valóság
 – Herta és Zosia sorsában – egymásra talál-
 nak.

De vajon mit talált ott a Búvár?

HEGEDŰS ZOLTÁN
 HERTA

HEGEDŰS ZOLTÁN

HERTA

Történelmi thriller a nagy szerelmek,
 a nagy titkok, a nagy kísértések,
 a nagy viharok és a visszatérő
 tragédiák szomorú varázsában.

Szép, mint a halál
 – mondta a sziget hőbortos
 öreg kertésze.

Egészségről-betegségről

Kedves Olvasók! A júniusi internetes lapszámomban szeretnék egy ismertebb, a nyári hónapokban érő gyümölcs és gyógynövény jótékony hatásairól részletesebb ismertetőt nyújtani, remélve hogy az érdeklődők új információkra találnak a sorok olvasása közben.

Paradicsom (Solanum lycopersicum)

A paradicsom a burgonyafélék családjába tartozó, ősi perui és mexikói eredetű kultúrnövény, mely a 16. században spanyol felfedezők révén került Európába. Neve az olasz pomodoro vagyis „aranyalma” szóból származik; népies nevei: tomató, paradicska és padledzka. A növény természeténél alakja sokféle, színe lehet sárga, piros vagy narancssárga. A paradicsomot kulináris szempontból zöldségnek tekintik, botanikailag azonban gyümölcs.

A paradicsom a mediterrán konyha és a hagyományos magyar konyha fontos eleme. A népi gyógyászatban a paradicsom szárított leveles hajtásából készült vízfürdőket ízületi gyulladás gyógyításánál alkalmazták.

A paradicsom magas víztartalma, 93-96% vizet és oldott állapotban lévő szénhidrátokat, szerves savakat, vitaminokat, ásványi anyagokat tartalmaz. Jelentős A-, B- és C-vitamin forrás, gazdag karotinoidokban, ilyen pl. a likopin, a lutein, az alfa- és béta karotin. A karotinoidok adják a termés jellegzetes színét. A paradicsom nagy mennyiségben tartalmaz káliumot, foszfort és szilíciumot. Magas kálium tartalma miatt vízhajtó hatása, a többi ásványi anyag elősegíti a szervezetből a mérgek kiürülését.

A paradicsom rendszeres fogyasztása egészséges és főképp metabolikus X-szindrómás betegek részére ajánlott. Rendszeres paradicsom fogyasztással csökkenthető a magas koleszterin-és vércukorszint, a szív- és érrendszeri, valamint a daganatos betegségek kialakulásának kockázata. A növény magas víz- és flavonoid tartalma miatt szív- és érrendszert védő hatása, csökkenti a vérrögök, az agyi- és a szívinfarktus kialakulásának valószínűségét. A paradicsom ajánlott lehet cukorbetegeknek is.

A fokozott paradicsom bevitel csökkentheti a gyomor- és prosztatarák kialakulásának kockázatát, nyersen vagy feldolgozott formában történő fogyasztás esetén is.

A paradicsomban nagy mennyiségben lévő likopin hőkezelésre sem bomlik el. A növénynek tulajdonított kedvező élettani hatások jórészt a likopin nevű vegyületre vezethetők vissza. A likopin antioxidánsként védi a sejteket és az érrendszert az oxidatív stressztől, vérnyomás- és vérzsírszint csökkentő és öregedésgátló tulajdonságú. A likopin a feldolgozott paradicsom-készítményekből könnyebben felszívódik.

A nyers, érett gyümölcs és a gyümölcsből készült lé vér- és vetesztítő, gyulladáscsökkentő, keringést serkentő hatása. Kedvező lehet rendszeres fogyasztása májbetegségben; előnyös lehet változókorban lévő nőknél, mert csökkentheti a hormonális változásokkal járó tüneteket. Naponta 3-4 dl paradicsomlé alkalmazása hasznos fogókúrázóknál és salaktalanító kúra részeként. A paradicsom csökkentheti az ízületi gyulladást, serkenti az immunrendszer működését, epe-és vesekő oldó hatása lehet.

A paradicsom gyulladáscsökkentő, fertőtlenítő tulajdonsága

miatt külsőleg alkalmazva elősegíti a gennyes pattanások, kelések, sebek gyógyulását. A darázs csipésre tett egy szelet paradicsom mérsékeli a csipés körüli gyulladást.

Fekete bodza (Sambucus nigra)

A bodza ősidők óta igen kedvelt és hatékony gyógynövény, az indiánok a bodza terméséből készült főzetet bőrápolásra és a szem borogtatására használták. A fekete bodza a Kárpát-medencében mindenütt előfordul, főképp erdőszéleken, akácokban, utak mentén, árokpartokon és megtalálható a szennyezett levegőjű városokban is.

A bodza kétszeres mennyiségű C-vitamint tartalmaz, mint a citrusfélék; ezen kívül jelentős mennyiségű az A- és B-vitamin, a speciális flavonoid, az antioxidáns, cukor és tannin tartalma.

A népi gyógyászatban légúti hurut, köhögés, gyomorfájdalom és székrekedés gyógyítására, méregtelenítésre használták.

A virágból készült gyógytea fogyasztása bélféregűző hatása. Alkalmazható daganatos betegségek megelőzésére és fertőtlenítő hatása miatt szájvízként is felhasználható. Hatékony lehet az asztmás betegek tüneteinek enyhítésére és szíverősítő tulajdonságú egyben.

A fekete bodza termése, levele és szára egyaránt felhasználható gyógyászati célra. A bodza hatóanyagai jó immunerősítő, vírus-, gomba- és baktérium ellenes tulajdonságúak, a bodzatea alkalma-

zása előnyös influenza, asztma, hörgőgyulladás kialakulásakor. A bodzavirágból készült gyógytea erős izzasztó és lázcsillapító-, légúti gyulladásoknál köptető, köhögést csökkentő tulajdonságú. A bodza virágból készült szörp, a termésből készült lekvár is rendelkezik a növény jótékony hatásaival. A fekete bodza magas antioxidáns tartalma miatt használható daganatok megelőzésére, a szív- és érrendszer védelmére.

A bodzavirágból készült tea vércukor-szintet szabályozó, ízületi fájdalmat csökkentő tulajdonságú, kezelhetők segítségével égési sérülések, horzsolások és gyulladásos szemtünetek.

A bodza virágból készült tea és szörp alkalmazása éhségérzetet csökkentő hatása miatt ajánlott fogyókúra idején is. A gyógynövény hatóanyagai serkentik a húgyhólyag és a vese működését, eredményesen alkalmazhatók gyomorfájdalom, máj-és epeúti betegségek kialakulásakor.

A bodzavirág tea készítésénél 1 kanál bodzavirágot leforrázunk 2,5 dl vízzel, 10 perc állás után az oldatot leszűrjük. Mézzel édesítve fogyaszthatjuk, naponta 3-szor, étkezések után. A bodzavirág tea íze, illata kellemes, gyerekek is szívesen fogyasztják.

A bodza bogójának magas a víztartalma, de sok szénhidrátot, fehérjét, káliumot, magnéziumot, cinket, nátriumot és kalciumot tartalmaz. A bodzavirághoz hasonlóan kiváló hashajtó hatása, serkenti a bélműködést. A termésből készült bodzatea csökkenti a fejfájás tüneteit, fogyasztása kedvező lehet stressz és álmatlanság esetén is.

Forrás:

[A bodza és gyógyhatásai - Gyógynövények ... - Edenkert.hu](https://naturmagazin.hu/paradicsom-gyogyito-hatasa/)
<https://naturmagazin.hu/paradicsom-gyogyito-hatasa/>

dr. Macsári Judit

SPORT

Nincs esély a folytatásra

A járványügyi helyzet könnyítése után sem lát lehetőséget a Magyar Labdarúgó Szövetség az NB I-es labdarúgó bajnokságon kívül a többi NB-s bajnokságok, valamint az amatőr és utánpótlás labdarúgó-bajnokságok újraindítására.

Az NB I.-ben vannak csak meg a feltételei annak, hogy zárt kapuk mellett betarthatóak legyenek azok a kötelező egészségügyi előírások, melyek a mérkőzések megrendezéséhez elengedhetetlenül szükségesek. Egyebek mellett minden találkozót előtt tesztelni kell a játékosokat, aminek komoly költségei vannak, ezek pedig csak a felsőbb osztályban térülnek meg, ahol a szponzorok a lejátszott mérkőzések után adják a támogatást.

Az amatőr és utánpótlás-bajnokságokban fokozott a veszély, hiszen azokban több százezer ember érintett, másrészt képtelenség lenne záros határidőn belül befejezni a küzdelmeket, hiszen a profikkal ellentétben itt nem lehet szerda-szombati játékrendet kialakítani. Nagyon sok helyen a zárt kapus mérkőzéseket sem lehet megoldani, már pedig egy ideig a profiknál is ez lesz a trend.

Az MLSZ elnöksége korábban már állást foglalt a professzionális szintű bajnokság folytatását illetően, amennyiben ezt a Kormány rendelkezései is lehetővé teszik, erről tájékoztatták is az érintett klubokat. A tervek szerint május 23-án indul a bajnokság és heti két forduló megrendezésével június végére, július elejére be lehet fejezni az évet.

Az elképzelések szerint a szigorú egészségügyi előírások mellett május 23-án a Magyar Kupa elődöntőinek első mérkőzéseivel, valamint az elmaradt mérkőzésekkel folytatódik a futballidény. A Magyar Kupa visszavágókat május 26-án rendezik meg, míg a döntő időpontja június 2. Az OTP Bank Ligában a Ferencváros két korábban elmaradt bajnokiját a Magyar Kupa elődöntőkkel azonos időszakban játsszák le, majd a bajnokság május 30-án indul újra a 26. fordulóra. A bajnokságot a tervek szerint június végéig kell befejezni, egy csapat két bajnoki mérkőzése között legalább 3 napnak kell eltelnie.

A férfi nagypályás bajnokságok közül az NB II és NB III-as bajnokságok esetében, a kiírás elveit követve, a félbe maradt bajnokságok záró táblázata alapján jelölik ki a feljutókat és kiesőket, valamint a megyei első osztályokból a feljutókat az NB III-ba.

Annak érdekében, hogy országos szinten ne növekedjen drasztikusan az érintkezések száma, minden további országos és megyei bajnokság, kupa és grassroots torna lezárásra kerül. Több mérkőzést nem játszanak a csapatok. A tabellák jelenlegi állapotukban rögzülnek, és nincs hivatalos végeredmény, nincsenek helyezettek, nincs végeredmény alapján feljutó és kieső, és csapatok nem kapnak érmet és oklevelet.

A sportolók, stábtagnak egészségének védelme kiemelten fontos feladat, amelynek biztosítására a kluboknak jelentős energiákat kell összpontosítaniuk ebben a helyzetben. Az MLSZ orvosi bizottsága részletes egészségügyi és vizsgálati protokollt dolgozott ki, melynek tervezetéről a szövetség előzetesen tájékoztatta az érintett klubokat. Ennek értelmében a kezdeti, átfogó orvosi ellenőrzést követően a csapatoknál hetente kétszer, illetve minden mérkőzés előtt koronavírustesztet kell a játékosokon és minden velük érintkező személyen elvégezni. A pozitív tesztet produkálókat el kell különíteni az egészséges játékosoktól, és a többiek egy soron kívüli teszt elvégzése, illetve negatív eredménye után folytathatják a sporttevékenységet.

Az MLSZ által életbe léptetett másik szabályozás értelmében a zárt kapus mérkőzésekre csak az elengedhetetlenül szükséges személyek és ők is csak minimális létszámban engedhetők be a stadionba, a csapatok közvetlen közelébe. A stadionon belül a játékeret az öltözőkkel szigorúan el kell különíteni (sport zóna) a nézőtéri területtől. A sport zónába csak olyan személyek léphetnek be, akik közvetlenül a mérkőzés előtt elvégezték a koronavírustesztet, és az negatív eredménnyel járt. A nézőtéri

zónába a média munkatársai, stadionüzemeltetők, nélkülözhetetlen kiszolgáló személyzet, valamint a klubvezetők és szponzorok képviselői léphetnek be. Nekik nem kötelező a teszt, de nyilatkozniuk kell a tünetmentességről, és szigorúan be kell tartaniuk az általános előírásokat a stadion területén. A nézőtéri zónába is csak a minimálisan szükséges számú személy léphet be. Mindkét zónába előre összeállított lista alapján lehet belépni a stadionba.

Az egyes nagypályás bajnokságokat érintő részletes határozatok

Merkantil Bank Liga NB II

A felfüggesztett NB II-es bajnokság nem folytatódik, a bajnokság elmaradt és hátralévő mérkőzéseit nem rendezik meg. A bajnoki táblázat jelenlegi állapota a záró táblázat, a bajnokság hivatalos végeredmény nélkül zárul le, nincs bajnok, nincsenek végső helyezések, és **nincsenek végeredmény alapján** feljutók és kiesők sem. A záró táblázat 1. és 2. helyén álló csapatok jogosultak a 2020/21-es idényben az OTP Bank Liga NB I-es bajnokságba történő nevezésre. A záró táblázat 18., 19. és 20. helyén álló csapatok nem lesznek jogosultak a 2020/21-es idényben az NB II-es bajnokságba való nevezésre.

Férfi felnőtt NB III

A felfüggesztett NB III-as bajnokság nem folytatódik, a bajnokság elmaradt és hátralévő mérkőzéseit nem rendezik meg. A bajnoki táblázatok jelenlegi állapota a záró táblázat, a bajnoki csoportoknak nincs hivatalos végeredménye, így nincsenek bajnokok, érmesek, és **végeredmény alapján** feljutók és kiesők sem. A záró táblázat 1. helyén álló csapatok (összesen három) lesznek jogosultak a 2020/21-es idényben a Merkantil Bank Liga NB II-es bajnokságba történő nevezésre. A záró táblázat utolsó három helyén álló csapatok, valamint a legrosszabb 13. helyen álló csapat (összesen tíz csapat) nem lesznek jogosultak a 2020/21-es idényben az NB III-as bajnokságba való nevezésre. A 2020/21-es idényben az NB III-as bajnokságra azok a csapatok nevezhetnek, amelyek a fentiek alapján nem kerülnek át másik bajnokságba, valamint a Merkantil Bank Liga záró táblázatának 18. és 19. helyén álló csapatok, a megyei I. osztályból feljutó csapatok és a 2020/21-es férfi felnőtt nagypályás NB I-es csapatok második csapatai.

Férfi felnőtt, megyei osztályok

A felfüggesztett megyei I. osztályú bajnokságok nem folytatódnak, a bajnokságok elmaradt és hátralévő mérkőzéseit nem rendezik meg. A megyei I. osztályú bajnoki táblázatok jelenlegi állapota a záró táblázat, a bajnokságoknak nem lesz hivatalos végeredménye, így nem lesznek bajnokok, érmesek, végeredmény alapján feljutók és kiesők sem. A záró táblázatok első helyén álló csapatok (összesen húsz) lesznek jogosultak a 2020/21-es idényben az NB III-as bajnokságba nevezni.

A 2020/21-es idényben a megyei I. osztályú bajnokságokra 2019/20-as megyei I. osztályú bajnokságokban részt vett csapatok (kivéve a fentiek alapján más osztályban induló csapatokat), valamint az NB III-ból kikerült csapatok nevezhetnek.

A felfüggesztett többi megyei osztályú bajnokságok nem folytatódnak, a bajnokságok elmaradt és hátralévő mérkőzéseit nem rendezik meg. A megyei osztályú bajnoki táblázatok jelenlegi állapota a záró táblázat, a bajnokságoknak nem lesz hivatalos végeredménye, így nem lesznek bajnokok, érmesek, végeredmény alapján feljutók és kiesők sem.

Férfi utánpótlás-bajnokságok

A férfi U19, U17 és U16 bajnokságok 2020/21-es versenyrendszert a záró táblázaton elfoglalt helyezések alapján alakítják ki.

Fülöp Zoltán

ASZTAG

- szabadban tárolt, tartósan összerakott, cséplésre vagy nyomtatásra váró gabona (elsősorban búza) -

Fogyasszunk hazai gyümölcsöt!

Az utolsó lapszámban a Vedd és véd a hazait témáról írtam. Most a következőkben egy-egy ágazatot kívánok megvilágítani ismereteim és saját elgondolásaim szerint. Kezdem a gyümölcsökkel. Sokszor elhangzik, hogy együnk sok gyümölcsöt egészségünk védelmében, de azt is végig kell gondolni, hogy milyen gyümölcsöt együnk. Valamikor 2-3 déligyümölcsöt ismertek a magyar emberek. Egy szem narancs nagy ajándéknak számított, amit a legény a leánynak átadott, most pedig tele van a hipermarketek polca mindenféle sok-sok ezer kilométerről érkező gyümölcssel. Természetesen a citromról mindenki elképzei, hogy nem a Duna-Tisza közéről származik, de ha almát vagy körtét látunk és az árjelző táblán a felirat: Származási ország lásd a csomagoláson. Ezzel kapcsolatban rögtön megfogalmazok egy kritikát. Ha a piacon a helyi kistermelőt ismerem, feltételezem, hogy nem ecuadori körtével kínál, hanem saját termését ajánlja, a piaci viszonteladó nagy betűkkel feltünteti a származási országot, de ha nem olvasnánk, akkor mivel a vásárlás bizalmi viszonyt jelent fel is hívja a figyelmem, hogy ez még nem hazai, de jó és egy hét múlva már hazait fog árulni. Miért nem kötelező a hipermarketeknek a származási ország feltüntetése az árat jelző táblán?

Ezt követően vallóban arról szeretnék írni miért hazai gyümölcsöt fogyasszunk? Sokszor, sok helyütt elhangzik, hogy hazánk éghajlata kiváló az itt termesztett növények számára. Megtapasztalhatjuk, hogy a délebről érkezett szamóca után a hazai mennyivel más ízű hasonlóan a görög görögdinnye után mennyivel jobb a medgyesi dinnye. Ez egy szempont. de vegyük a következőt, amiről most sok szó esett. Dr. Nagy István agrárminiszter több fórumon hangoztatta, hogy a hazai élelmiszerfogyasztás egy erőforrás ebben a vírus uralta gazdaságban. Sok helyi termelőt felkeresett, részt vett az első Autós Termelői Piac megnyitóján is, ahol elmondta, hogy a helyben, magyar termelők által előállított, biztonságos magyar élelmiszerek kerülnek a vásárlókhoz. Mindenki elemezze miniszter úr gondolatait! Az autós piac megszervezése két derék asszonyt dicsér. Konrád Istvánné (Kofa Bözsi), a Magyar Piac Szövetkezet elnöke és Batthyány -Schmidt Margit a Magyar

Női Unió vezetője. Lehet, aki eddig eljut az olvasásban és a piacon kiemelkedően magas árat tapasztalt azt mondja: ne szövegeljek nekem az ár meghatározó. Ezt is el lehet és el kell fogadni. De! -a piac a kereslet kínálat elve szerint működik, és ha több a termelő, mind minőségben, mind árban versenyeznek egymással, akkor az árakban is a fogyasztó számára lesz jobb. Az agrármarketingnek nagy szerepe van természetesen a hazai fogyasztás fellendítésében. Átéltük a hazai bor- és pálinkafogyasztás felfutását, ami a különböző szabályok változásán kívül a reklámnak, marketingnek is köszönhető.

Egy pár növényfajon futnék végig. Korán kezdtem a mezőgazdasággal foglalkozni. Középkorban a takarmányozásban tanultunk a zöld futószalagról. Ez azt jelenti, hogy különböző időben más-más növényféléseket vetünk és így az állatállomány mindig frisset kap. Ezt gondolom, át kellene ültetni a gyümölcs emberi fogyasztására is. Kezdjük rögtön a szamóccal, amit sok helyen földi epernek neveznek. Néhány héttel korábban érkezik a külföldi, nem bírnánk ki azt a pár hetet. Magyarország déli termőterületeitől északig több héten át terem, és nem több ezer kilométer, hanem csak pár százat kell megtennie, hogy élvezhessük kiváló ízét, zamátát. Néhány négyzetméter pázsit kiváltásával könnyen termesztendő, de erkélyládában is megterem. A következő növény, amely már nagyobb területet igényel, az a cseresznye. Májusban már fogyasztható és június végéig fogyaszthatjuk. A meggy sok helyen az utcát díszíti. A gyermekek helyes nevelésével el kell érni, hogy ne szaggassák az ágakat, hanem nyugodtan szedik, mert az a közön termett. A dinnyéről nem a zöldségeknél beszélnek ugyan rendszertani besorolásuk és termesztési technológiájuk szerint ide sorolandók, de mi mégis gyümölcsként tartjuk számon. Röviddel előzi meg a hazait a délről származó dömping és nagy akciókkal törlik le a hazai árat. Pedig micsoda különbség! Egy-két bogoyógyümölcsről. A málna, ha egyszer megterem a kertben ki sem irtható. Természetesen az északi termőterületeken a termelőknek biztos megélhetést jelentene. Könnyen telepíthető néhány bokor köszmé-

METAL STOP KERÉKPÁRÜZLET ÉS ÉPÜLETGÉPÉSZET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

- Tornádó elektromos kerékpárok,
- gázkészülékek, kazánok,

- radiátorok,
- csövek, szerelvények.
- hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
- Led TV-k, porszívók
- háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
- szegek, csavarok, zárok, lakatok,
- fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
- ZÁRTSZELVÉNYEK, TÉRHÁLÓK, ESŐCSATORNÁK és FÜSTCSÜVEK kedvező áron!
- Kerékpárok JAVÍTÁSA - SZERELÉSE!

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: (66) 386-909
Híttelhetőség! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

te és a ribizli. Ezen növényeknek is biztos termőtáji voltak az országban. Egy- két tő szeder a nyáron kellemes pillanatokot idézhet elő. Egy nagy gyümölcs a szilva, számtalan fajtájával és annak megfelelően sok felhasználási lehetőségével. Egy nagy gyümölcs még a szőlő, melyet augusztustól fogyaszthatunk. Már az őszbe érünk! Az almáról és a körtéről kell szólni. Nyártól ősziig különböző körtefajták vannak, természetesen almafajták is hasonlóan. Van-e lyuk a gyümölcs futószalagon. Szerintem nincs. Az őszi friss gyümölcsök után ki lehet tartani a jó minőségű magyar almán, és ki-ki tartósíthat is aszalással vagy a szőlő felkötözésével, meg aztán tartósítási mód a kifőzés, ki hogy szereti lekvárnak vagy pálinkának. A téli időben azonban van egy pár déligyümölcs, ami már hozzánk tartozik. A citrom a teához, de én sem a kocsonyát sem az olajos halat nem tudom citrom nélkül elképzelni. A narancs, mandarin is bevett télen fogyasztott gyümölcsünk.

A marketingről is egy-két gondolatot. Már több helyen vannak falunapok a gyümölcsstermő tájakon. A falusi turizmusnak is meg kellene jobban ragadni a gyümölcsökben rejlő lehetőségeket. A Szedd magad akciókon túl munkára hívní családokat, ahol az ellátáson kívül még portékát is vihetnének az üdülők. Valamikor jól működött a postai csomagszállítás. Az egyik nap a Szabolcsból feladott almáskosár másnap megérkezett Budapestre, ez személyes élményem. Ha most valaki falusi vendéglátás keretében nyaral, a bizalomra épített megrendelésnek megfelelően a csomag még aznap megérkezhetne a csomagküldő szolgálat által.

Sok lehetőségünk van, én csak néhányat próbáltam felvázolni!

Gyomaendrőd, 2020. 05. 28.

Várfi András
agrármérnök

100 éve született... Szent II. János pál pápa

folytatás a 8. oldalról

képes volt megvédeni Rómát a lombardoktól. Itt is a lélek ereje állt szemben a hatalommal, és a lélek győzedelmeskedett.

Ha összehasonlítjuk mindkét történetet II. János Pál történetével, akkor a hasonlóság egyértelmű. II. János Pálnak sem katonai, sem politikai hatalma nem volt. Az Európa és Németország jövőbeli jellegéről 1945 februárjában folytatott vita során azt mondták, hogy a pápa reakcióját is figyelembe kell venni. Ezután Sztálin megkérdezte: „Hány hadosztálya van a pápának?” Nos, nem volt hadserege. A hit hatalma azonban olyan erőnek bizonyult, amely 1989-ben végül megszabadított a szovjet hatalom rendszerétől, és lehetővé tette új kezdetet. Vitathatatlan, hogy a pápa hitének alapvető szerepe volt e hatalom összeomlásában. Az I. Leó és I. Gergely pápák személyében megmutatkozó nagyszerűség tehát itt is láthatóvá vált.

Javasolom, hogy hagyjuk nyitva azt a kérdést, hogy a „nagy” jelző győzedelmeskedik-e, vagy sem. Isten hatalma és jósága mindannyiunk számára láthatóvá vált II. János Pálban. Most, amikor az Egyház ismét a gonosz elnyomásától szenved, ő a remény és a bizalom jele számunkra.

Kedves Szent II. János Pál pápa, könnyörögj érettünk!

XVI. Benedek
Magyar Kurir

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Tisztelt vásárlóim!

Tavaszi ajánlataim:

- kandallók, szeneskályhák
- kályhacsövek, szeneskannák
- biobrikett tüzelők, begyújtó kockák
- üstházak, zománczott üstök, gázégők
- üvegdemizsonok, borosüvegek
- bor- és cefreélesztők, pektinbontók
- műanyagbordók, műanyagkannák
- fejszék, balták, kéziszerszámok
- őszi műtrágyák, virágföldek, cserepek
- munkavédelmi cipők, csizmák, kesztyűk
- csavarok, szegek, zárok, lakatok stb.
- fóliák, zsákok, takaróponyák

Várom kedves vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

TRIANON 100
SZÓLJANAK A HARANGOK!
2020. JÚNIUS 4.

A Keresztény Értelmiségiek Szövetségének országos elnöksége felekezettől függetlenül felkér minden Kárpát-medencei egyházközséget és gyülekezetet, hogy 2020. június 4-én, magyar idő szerint

**16 ÓRA 30 PERCKOR
100 MÁSODPERCIG**

szóltassa meg temploma, imaháza harangját mementóként Trianon százéves évfordulójára.

A harangszó után mondjunk el egy Miatyánkot a magyar nemzet egységéért és a keresztény/keresztény hit védelmében, kapcsolódva ezzel a nemzeti összetartozás évéhez.

a KÉSZ elnöksége

Endrőd, 1940. június 15.

Hámas-Körös

3. oldal.

K A T O L I K U S A K C I Ó

Egyházi híradás.

Búcsús záróoklatban — mintegy 600 endrődi katolikus hívő vonult épületes búcsúsággal — Jézus Szent Szive vasárnapján — a gyomai testvérek gyönyörű templomába. Ismeretes, hogy e művészi építmény a Szent Szív tiszteletére szenteltetett fel, tehát búcsúünnepsége esett e napra. Csernay Géza plebános szép számban összegyűlt hívei élén fogadta a körmenet tagjait, akik szentmisét és prédikációt hallgattak, majd több százán vettek részt a közös áldozáson. Dél felé járt az idő, amikor a körmenet tagjai „Te Deum” énekése mellett visszakerestek templomukba, ahol szentségi áldásban részesültek.

Leány-kongresszuson vettek részt a Tiszántul katolikus leányai június 2-án Mezőtúron. Illésy Mária kerületi igazgató rendezte az impozáns és minden tekintetben nagy sikerű összejövetelt, amelyen 26 egyházközségből közel 600 leány vonult fel plebánosaik és egyesületi vezetőik kíséretében. A gyűlés fényét és erkölcsi sikerét különösen emelte az, hogy résztvett rajta a nagyváradi csonka-egyházmegeye illusztris főpásztorja: dr. Lindenberg János epistolai kormányzó is. A gyűlés gazdag és élvezetes műsora, a „leányezred” fegyelmezett felvonulása és magaviselete mély benyomást keltett még a másvallású mezőtúri atyafiak lelkében is. Dr. Urbán Mihály és lelkészársai fáradhatatlan odaadással igyekeztek előmozdítani a leány-kongresszus erkölcsi sikerét és tömeghatását.

Mátraverebély-Szentkúti kegyhelyre záródokolnak augusztus 24-25 és 26-án Békésvármegye katolikus hívei. Filléres gyorsvonaton indulnánk a gyönyörű felvessű és sok lelki örömet nyújtó kegyhelyre. A filléres gyorsvonat vasúti díja oda-és vissza körülbelül 5 pengő lesz. Tömegszálláson (szalmaágy) naponként 40 fillér használati díjat térítünk. Külön ágyas szobák használati díját később közöljük, akik részt akárnak venni, hétköznapiok délelőttjein jelentkezhetnek a plebánia hivatalban. A jelentkezési határidő július 1. Jelezzük még azt is, hogy 10 éven felüli gyermekek is részt vehetnek.

Szent László király napján, június 27-én búcsú-ünnepséget tartanak az endrőd-szentlászlói (kondoros-tanyai) hívek. A pré-

dikációt Fetzner József keleti esperes, a szentmisét Csernus Mihály apátplebános mondja. Az endrődi hívek — elégséges számú jelentkező esetén — reggel 6 órakor körmenetben indulnak a tanyai templom búcsú ünnepségére. Mint halljuk, Kondorosról is körmenet készül a búcsúra.

Egyesületi hírek.

Üzenet a szivgárdistáknak! A gárda munkájanyáron sem szünetel! A leánygárdisták minden hónap első csütörtökjén, a fiugárdisták minden hónap első szombatján délután 4 órakor jönnek össze a központi leányiskolákban. A havi teendők megbeszélése után végzik havi szentgyónásukat. A szivgárda vezető-tanerök ellenőrzik a pontos megjelenést.

Hittudományi egyesületeink az alábbi sorrendben végzik havi ájtatosságait: Szent Ferenc III. rendje június 16-án d. u. fél 4 órakor, az Olláregyesület június 23-án d. u. fél 4 órakor, a Leány Egyesületek július 4-én d. u. 6 órakor, a Férfi Liga július 6-án este 6 órakor tartják havi összejöveteleiket a szokott helyeken.

Külterületi szentmisék. Június 16-án az öregkerti kápolnás iskolában, június 23-án a nagylaposi kápolnás iskolában, június 29-én a polyákhalmi kápolnás iskolában, június 30-án az öregkerti Szent Imre iskolában, július 6-án a nagylaposi kápolnás iskolában, július 13-án az öregkerti kápolnás iskolában mutatunk be szentmisét.

Háztartási tanfolyamon vettek részt leányegyesületeink tagjai az elmúlt hónap folyamán. A földművelésügyi minisztérium nagyszerű intézménye a rendkívül hasznos és életrevaló tanfolyam amelyet a minisztérium kiküldött tanárnői vezettek. A tanfolyam vizsgálatán a szarvasi gazdasági iskola igazgatója elnökölt, mint a minisztérium kiküldöttje. A nagyszámban megjelent szülők álmélkodva hallgatták leányaik kitűnő feleleteit, a tanfolyamon nyert szellemi és gyakorlati tudását. Csernus Mihály apátplebános mondott hálás köszönetet a minisztérium hasznos intézkedéseért, s a vezető tanárnők fáradhatatlan és odaadó, kitűnően eredményes munkájáért. A növendékek gazdag kiállítású elismerést váltott ki minden néző lelkében. Sokan csak a tanfolyam nagy sikere után bánták, hogy nem vettek részt azon. A modern és okos háziasszony minden teendőjébe bepillantást,

szellemi és gyakorlati utbaigazítást kaphattak volna. Már is sokan kérték, hogy az ősz folyamán ismét rendezze meg a tanfolyamot — az apátplebános, vagy a község.

GAZDÁK! MUNKÁSOK!

Elérkeztünk a gazdasági év svüretjéhez: az aratás-oz. Ez a gazdasági év különösen megtanított bennünket arra, hogy az embéri munka és fáradtság nem elegendő a sikerhez és eredményhez. A jó szántás és helyes vetés csak előfeltétel: az áldás, a termés az Isten kezében van. A téli hosszú és szörnyű fagyok, az őszi és tavaszi eddig sohasem tapasztalt esőzések, a vadvizek szvititátsai a kétségbeesés halálcseggőjét kongatták meg sok kicsinyhitű ember fülében. Nem lesz kenyér télire, „miből ruházkodunk, miből adózunk“ hallatszott mindenfelé. Amíg jól megy dolgunk, s ha valami tervünk sikerül, büszkén vesszük mellünket, hogy milyen nagyszerű legények vagyunk mi. A mindenek sorsát intéző Isten még vasárnap sem jut eszünkbe. Amikor pedig azt látjuk, hogy elemi csepások, árvíz, rossz termés, nincstelenség kopogtat portánk előtt, jajgatva gyötörtünk és panaszkodunk, hogy „mivel érdemeltük meg a csapást?!“ A zugolódás bűnös kódében megint csak nem gondolunk arra, hogy illő volna nemcsak ég felé káromkodva öklünkkel rázni, hanem imára kulcsolni és szeregyen megalázkodva kérni is a Gondviselőt.

Az Úristen ellenáll a kevélyeknek, de felemeli és felmagasztalja az alázatos szívűeket. A legelembb emberi kötelességet óhajtják teljesíteni Endrőd gazdái és mezőgazdasági munkásai Szent Péter és Pál ünnepén a feltüz órai nagymisén. Hálaadást végzünk Isten jóságos áldásáért és a Szentlélek Uristen védő kegyelmét kérjük aratási munkálatainkra.

Gazdák és Munkások! Jöjjetek el mindnyájan a földművesek hálaadó istentiszteletére! Az első rendet — a lelkünk mélyén — az áldást osztó Úristennek adjuk!

Magyar hősök

Batthyány-Strajtmann László herceg.

Egyszer egy szerencsétlen nap-szamos jelentkezett a herceg kör-mendi kórházában. Ruhája foszlányokban lógott le ösztövért testéről és szakadozott cipőjéről kilátszott a meztelen lába. Mással égette el a szemét és majdnem teljesen megvakult. A herceg szívet összeszorította a fájdalom, amint a rendelőben észrevette. Rögtön bevezette egyik kórterembe, hogy megvizsgálja „Jöjjön fiam, mondta neki gyengéden, majd megsegít bennünket az Isten.“ Emberfeletti munkát végzett a herceg. Háromszor operálta meg a beteget. A tudomány minden eszközt felhasználta és szívének egész melegével ostromolta az eget. Napjában százszor is elmondta: Uram irgalmazz! Hosszú hónapok teltek el aggodalomban és reménykedésben, míg egy napon felgyógyult a súlyos szembeteg. Látott. Látta a kórház napsugaras szobáját, a virágos kertet, de legjobban annak örült, hogy végre két szemével láthatta drága életmentőjét.

Búcsúzni jött. Reszketett a hangja, amint bejelentette jövetelének célját. Kitágult szemmel nézte a fehérköppenes herceget, mintha örökre szívébe akarná zárni minden vonását. De azután erőt vett rajta a megindultság, hangos zokogással leborult a földre és könnyeivel áztatta a herceg lábát.

A herceg elsápadt. „Ne... ne így fiam, ne térdeljen előttem... Ne nekem hálálkodj“ — mondta szinte ijedten, de akkor már ő is ott térdelt a zokogó férfi mellett és elérzékenyülve vigasztalta: „No, no, hát ne sirj... Hanem most mind a ketten szépen köszönjük meg gyógyulásodat a jó Istennek“.

Az aratási munkálatok zavartalanságának biztosítása

A földművelésügyi miniszter az 1940 évi aratási munkálatok zavartalanságának biztosítása tárgyában rendeletet adott ki. A rendelet intézkedik a munkaközvetítésről, az aratógépek alkalmazásáról, a szerződések teljesítésének ellenőrzéséről, a közerővel történő aratásra vonatkozó összeírásról, a közerővel történő aratás rendjéről, a munkaeszközökről való gondoskodásról, a közerővel történő aratásért nyújtandó ellenszolgáltatásról és a bevonult aratómunkásokról való gondoskodásról.

80 évvel ezelőtt írták...

Historia Domus, Endrőd

1920

100 éve történt

100 évvel ezelőtt, 1920 során az alábbi eseményeket jegyezte fel Zelinka János apátplébános.

Szomorú atrocitások között vette kezdetét az új év, melyhez sok reményt kötöttünk. Az oláh imperium elrendelte, hogy írják össze a 12 éven felüli férfiakat és e célra felhasználta az összes bel- és külterületi tanítókat, miáltal a közoktatás igen nagy kárt szenvedett. Az oláh megszállás gyötrelmei leírhatatlanok. Folytonos requirálással és zsarolással agyon kínozzák a szegény lakosságot. A plébániáról elraboltak 50 mázsa kukoricát, tehát csaknem az egész termést. A hideg irtóztató, ezért kénytelen voltam úgy a nagy- mint a kistanyán a vénebb fákat kivágotni, hogy tűzelőnk legyen.

Február 2-án tartott iskolaszék gyűlésén határozatba ment, hogy a hitközségi pénztár nyomorúságos helyzetének helyreállítására az iskolaadó 75 %-ra, a párbér pedig 3 koronáról 6-ra emeltessék.

Március 13-án este érkezett a községbe a nemzeti hadsereg előőrse! Hála Istennek! Az oláhok rohamosan pakolnak. Március 29-én délelőtt fél 11-kor bevonult a nemzeti hadsereg egy százada, mely az egész község osztatlan lelkesedésével fogadtatott. A főutcán fel volt állítva egy díszes diadalkapu, volt ... bandérium, koszorús leányok, ünnepi szónoklatok a piacon és a Korona vendéglőben megtartott banketten. Délután a század Gyomára mentelt.

Valutánk teljesen elromlott, elrendeltetett a pénz lebegyézése 50 % levonásával.

Május 6. Versailles-ben az entente megállapította köntendő békés feltételeit, ezek azonban oly súlyosak, hogy azokat az ország el nem fogadhatja. Azért agitációs körutakat rendeztek, hogy tiltakozzanak a sérelmes békekötés ellen.

Hozzánk jött Nagyatádi Szabó, Markó, Zeőke. Öblös szónoklatokkal, mint képviselőjelöltet ajánlották a Kisgazdapártból Zeőkét.

Május 9-én pedig az Ébredők gyűlése volt, sok zajjal és lármával. Alig volt egy nyugodt napunk. Egyre jártak a különböző pártok önjelöltjei, kilincselni és izgatni. Van 4 jelölt: Székely János – Egyesült Keresztény Párt, Tímár Ambrus – Friedrich Párt, Zeőke Antal – Kisgazda Párt, Kató – gyomai kisgazda párti. Ezek folytonosan jártak be a három községet: Gyoma, Endrőd és Kondorosból álló választási kerületet és felugatták az egész népet.

Június 4-én délelőtt 10 órakor Trianonban aláírták a súlyos békekötést (Benárd miniszter a kormány nevében), ezért az egész országban hálaadó isteni tisztelet tartása rendeltetett el.

Június 13. Megtartatott a képviselőválasztás. Beadatott 12.481 szavazat (asszonyok, leányok is szavaztak), abból kapott Zeőke Antal 7.081 (Endrődről 1.849), Tímár Ambrus

2.040 (Endrődről 1.369), Székely János 1.629 (Endrődről 878).

Június 20. Kimondták a bécsi kommunisták a bojkottott Magyarország ellen.

Augusztus 1-én tartott iskolaszékgyűlésen határozatba ment, hogy tekintettel a fa- és szénhiányra, az iskolákban boglya-kemencék állíttassanak, melyekbe majd adományozott, vagy beszerzett szalmával fűteni lehetne, hogy a gyermekek járhasanak iskolába. Az iskolaadó ... 100 %-ra emeltessen.

Augusztus 20. Szent István király napján nagy ünnepség tartatott a templomban, a piacon és a ligetben. Egyben gyűjtés rendeztetett a hadifogyók javára, mely több mint 25 ezer koronát eredményezett.

Augusztus 22-én iskolaszék gyűlésén a szarvasvégi iskolához Wonhei József, kocsorhegyihez Rübli Rezső, a décsi-páskumihoz pedig Soltész Lajos lett megválasztva. Ezen gyűlésen Knapcsek és társai párban indítványt terjesztettek be, hogy a plébános járandóságait redukálni kell. Erélyes felszólamlások után az indítvány levétetett a napirendről.

Szeptember 11. A római pápa Őszentsége a szegény iskolai gyerekek ruházatára háromezer koronát küldött.

Október 16. Vinkovics Ignác, községi főjegyző lemondása folytán megüresedett főjegyzői állásra Finta Albert (menekült erdélyi jegyző) Tóth Mátyás ellenében 1 szótöbbséggel lett megválasztva. A választás megfellebbeztetett és megsemmisített.

A pénz teljesen értéktelenné lett, így 100 korona papír – Zürichben alig 90 centimet, még nem is egy francot ér.

A termés gyenge volt. A kis-tanya és messze ugar haszonbérben lévén, csak a nagy-tanyán termett terményt felkaptam n.m. 62mázsa Búza, 34 árpa, 7 mázsa köles és 15 hektoliter bor. A búza ára 500 requirálási árban, különben 1.000-tól 1.200 korona, árpa 400-600, zab 1.500 korona mázsája. A kivetett és önként felajánlott terményt, valamint kukoricát is az ellátatlanok részére a gyomai raktárba beszolgáltattam. Nem fizettek semmit. Talán majd ha...

Nagy a fahiány, ezért egyik szobában egy sárkemenctét állíttattam 1.000 koronáért, s itt gyülekeztünk össze ebédre, vacsorára. A káplánok szobáit csak mérsékeltlen fűtethetjük, magam pedig többnyire didergek. Fát, szemet egyáltalán nem lehet beszerezni.

A hitközségi pénztár rendetlen, nagy a hátralék egyházi és iskolai adóban, a hívek igen lanyhán teljesítik kötelességeiket, aminek következtében a kiadásainkat fedezni nem lehet, s így járandóságomat sem kaptam meg. A roppant drágaságban óriási teher a 4 káplán tartása, még a legszükségesebb ruhadarabokat sem tudom már beszerezni és kénytelen vagyok rongyoskodni, mert ez évben fizetésemből még semmit sem kaptam.

Új szentmise-alapítványok nagy iramban létesültek 33.600 korona tőkével. A nagy-tanyára még egy felest fogadtam, Véha Jánost. Adja a jó Isten, hogy annyi szenvedés után a következő év boldogabb legyen!

Közreadta: Hegedűs Bence

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múlnak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”
(Juhász Gyula)*

LÁTKÓCZKI SÁNDORNÉ
szül.: **BULA MARGIT ERZSÉBET**
volt kétsopronyi lakos, életének 78.
évében 2020. május 20-án megtért
Égi Atyjához.

MÁRTON GÁBORNÉ szül.:
TIMÁR JOLÁN volt kecskeméti
lakos életének 94. évében 2020. áp-
rilis 24-én az Égi Hazába költözött.

Híradásunkban csak azokról emléke-
zünk meg, akiknek közléséhez a hozzátarto-
zók hozzájárultak!

Sírhelymegváltási lehetőség Endrőd katolikus temetőiben!

A Szarvasvégi temető régi gyermek-
parcellájának szabad részein és a Köz-
ponti temető köztemető melletti parcellá-
jában is új sírhely-sorokat létesítettünk.
A Szarvasvégi temető előnye, hogy belvi-
zes időszakban is lehet koporsós temetést
végezni magas fekvése miatt, a Központi-
nak pedig az, hogy a sírhelyek a temető
elején találhatóak. A sírhelyváltásról
érdeklődni az Endrői Plébánián lehet
munkanapokon délelőtt 9-től 12 óráig,
vagy telefonon a 66/283-940-es számon,
illetve az endrodi.plebania@gmail.com
e-mail címen.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Fényképalbum

Hősök napja 2005-ben Endrődön
(fotó: Iványi László)

